

ZESTAWIENIE PROGRAMÓW FINANSOWYCH DEDYKOWANYCH REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ PROEKOLOGICZNYCH, MAJĄCYCH NA CELU POPRAWĘ JAKOŚCI POWIETRZA

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
SEKTOR MIESZKALNICTWA – REDUKCJA WIELKOŚCI EMISJI PYŁÓW PM10, PM 2,5 ORAZ B(A)P						
1	Program priorytetowy „Czyste Powietrze” <u>Celem programu jest ograniczenie konsumpcji energii końcowej oraz redukcja emisji gazów cieplarnianych poprzez inwestycje dotyczące efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach.</u>	Przedsięwzięcia obejmujące: - demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz zakup i montaż źródła ciepła wskazanego w Programie do celów ogrzewania lub ogrzewania i c.w.u., - demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub c.w.u. (w tym kolektorów słonecznych), - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, drzwi/bram garażowych (zawiera również demontaż), - dokumentacja dotycząca powyższego zakresu audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, ekspertyzy. Zakres przedsięwzięcia jest zależny od standardu	2018-2032 1) zobowiązania podejmowane będą do 31.12.2030 r. (podpisywanie umów z Beneficjentami), 2) środki wydatkowane będą przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarkę wodnej (wfośigw) do 31.12.2032 r.	Budżet: 10 mld zł z FM Zapotrzebowanie na środki 137,6 mld zł	31 marca br. wznowiono nabór wniosków w nowej odsłonie programu Czyste Powietrze. Zmiany programu obejmują: • Potwierdzenie standardu energetycznego domu przed i po inwestycji. • Wyższe progi dochodowe uprawniające do podwyższonego i najwyższego dofinansowania. • Najwyższe dofinansowanie uzależnione od dochodów oraz standardu energetycznego budynku. • Racjonalizacja wydatków – maksymalne kwoty dotacji w poszczególnych rodzajach kosztów kwalifikowanych, w tym limity dotacji jednostkowych na m2 powierzchni ocieplenia. • Bezpłatna pomoc operatora – od momentu podjęcia decyzji o inwestycji aż po jej rozliczenie. Dofinansowanie jest dostępne dla osób fizycznych spełniających określone kryteria dochodowe. Podstawowa dotacja wynosi do 40% kosztów kwalifikowanych netto (bez VAT) i jest dla tych, których roczny dochód nie przekracza 135 000 zł. Podwyższona dotacja jest do 70% kosztów kwalifikowanych netto (bez VAT) i obowiązuje przy miesięcznym dochodzie do 2 250 zł na osobę lub 3 150 zł w gospodarstwach jednoosobowych. Roczny przychód z tytułu prowadzenia przez wnioskodawcę lub małżonka wnioskodawcy działalności gospodarczej może wynosić	1. dotacja, 2. 3. dotacja z przeznaczeniem na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego 4. dotacja z prefinansowaniem (dla podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania). Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW, WFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		energetycznego budynku przed realizacją przedsięwzięcia i efektu energetycznego, możliwego do uzyskania po realizacji przedsięwzięcia.			<i>maksymalnie czterdziestokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę. Najwyższe dofinansowanie to nawet 100 proc. kosztów netto inwestycji (bez VAT). Obowiązuje przy średnim miesięcznym dochodzie do 1 300 zł na osobę w gospodarstwach wieloosobowych lub 1 800 zł w gospodarstwie domowym jednoosobowym. Ponadto mogą je otrzymać osoby, które mają ustalone prawo do jednej z czterech form zasiłku – stałego, okresowego, rodzinnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego. Roczny przychód z tytułu prowadzenia przez wnioskodawcę lub małżonka wnioskodawcy działalności gospodarczej może wynosić maksymalnie dwunastokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę. Dofinansowanie w najwyższym progu przewidziane jest dla osób ubogich energetycznie, czyli dla właścicieli budynków lub lokali, w których zapotrzebowanie na energię użytkową do ogrzewania wynosi powyżej 140 kWh/m2 rocznie.</i>	
2	Program „Stop Smog” <u>Celem programu jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza oraz poprawa</u>	- wymiana lub likwidacja wysokoemisyjnych źródeł ciepła na niskoemisyjne, - termomodernizacja jednorodzinnych budynków mieszkalnych, - podłączenie do sieci ciepłowniczej lub gazowej, - zapewnienie budynkowi dostępu do energii z instalacji OZE, - zmniejszenie zapotrzebowania	2019 - 2028 r.	Do 180,00 mln zł.	- gminy, - związki międzygminne, powiaty, związek metropolitalny.	Dotacja Dla gmin współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów do poziomu 90 % kosztów realizacji porozumienia zawieranego przez gminę z NFOŚiGW przy zachowaniu wkładu własnego gminy na realizację porozumienia do poziomu 10 %. Średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku, a w przypadku budynku o dwóch lokalach – w

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<i>efektywności energetyczne j budynków poprzez realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych na rzecz najmniej zamożnych gospodarstw domowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, w szczególności w tych, których członkami są osoby mające prawo do korzystania ze świadczeń pieniężnych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.</i>	budynków mieszkalnych jednorodzinnych na energię dostarczaną na potrzeby ich ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej.				jednym lokalu, nie może przekroczyć 106 000,00 zł minimalna liczba budynków mieszkalnych jednorodzinnych deklarowanych przez gminy do realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w ramach zawieranych porozumień 10 sztuk Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>
3	Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie” – po zmianie - nabór II	Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie” w Części 1)-3) polegają na demontażu wszystkich nieefektywnych źródeł	2022 - 2026	Budżet na realizację programu wynosi 1,75 mld zł.	Gminy. Beneficjentem końcowym Programu są osoby fizyczne posiadające tytuł prawny do lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym wynikający z:	Dotacja. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>, <u>WFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	Celem programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej. Planowana liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła to 63 000 szt. natomiast liczba lokali mieszkalnych o poprawionej efektywności energetycznej to 58 000 szt.	ciepła na paliwa stałe służących do ogrzewania lokalu mieszkalnego oraz zakupie i montażu: kotła gazowego kondensacyjnego, kotła na pellet drzewny o podwyższonym standardzie, ogrzewania elektrycznego, pompy ciepła powietrze/woda lub pompy ciepła powietrze/powietrze, kotła zgazowującego drewno o podwyższonym standardzie albo podłączenie lokalu do wspólnego efektywnego źródła ciepła. Dodatkowo możliwe jest wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wymiana okien i drzwi, wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła. Kosztami kwalifikowanym w programie jest także przygotowanie dokumentacji projektowej przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie dla Części 4) tj. wspólnot 3-7 lokali obejmuje demontaż wszystkich nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe służących na potrzeby 100% powierzchni			– prawa własności albo – ograniczonego prawa rzeczowego albo – najmu lokalu mieszkalnego stanowiącego własność gminy wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2021 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, jeżeli nie wszystkie lokale mieszkalne w tym budynku stanowią własność gminy, oraz wspólnoty mieszkaniowe od 3 do 7 lokali, zlokalizowane na terenie gminy	

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		ogrzewanej w budynku oraz zakupie i montażu: wspólnego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. Dofinansowanie dopuszcza również: zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania i/lub cwu (w tym kolektorów słonecznych i pompy ciepła do samej cwu), wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, ocieplenie przegród budowlanych, okien, drzwi, drzwi/bram garażowych, instalacji fotowoltaicznej oraz dokumentacji tj. audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, wymagane ekspertyzy.				
4	Program Priorytetowy „Mój Prąd” Część 1) Program Mój Prąd na lata 2021 – 2023 <i>Celem programu jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej z</i>	Nabór był dedykowany dla prosumentów w nowym systemie net billing oraz dla dotychczasowych prosumentów, którzy zmienili system rozliczania z systemu opustów na nowy system net billing. 1) Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych o zainstalowanej mocy elektrycznej od 2 kW do 10	2021-2023 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2024 r. , 2) środki wydatkowane będą	1805 mln zł)	- Osoby fizyczne wytwarzające energię elektryczną na własne potrzeby, które mają zawartą umowę kompleksową (są stroną tej umowy nie pełnomocnikiem)/ umowę sprzedaży energii regulującą kwestie związane z wprowadzeniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji.	Nabór piąty wniosków w Programie Mój Prąd - trwający od 22.04.2023 zakończony w dniu 13.12.2023 z powodu wyczerpania środków Dotacja Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	mikroinstalacji fotowoltaicznych lub wzrost autokonsumpcji wytworzonej energii elektrycznej poprzez jej magazynowanie (magazyny energii elektrycznej lub ciepła) oraz zwiększenie efektywności zarządzania energią elektryczną na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.	kW, służących na potrzeby istniejących budynków mieszkalnych. 2) Nie podlegają dofinansowaniu przedsięwzięcia polegające na zwiększeniu mocy już istniejącej mikroinstalacji fotowoltaicznej, na którą otrzymano już dotację w ramach Programu Mój Prąd. Poprzez zwiększenie mocy już istniejącej mikroinstalacji fotowoltaicznej, rozumie się, zarówno dołożenie paneli fotowoltaicznych, jak i przyłączenie do jednego Punktu Poboru Energii (PPE) kolejnej mikroinstalacji fotowoltaicznej z odrębnym inwerterem. Jeżeli Wnioskodawca nie otrzymał do założonej mikroinstalacji, która spełnia warunki kwalifikowalności	do 31.12.2024 r.			

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		kosztów, a zdecyduje się na zwiększenie jej mocy, może zgłosić mikroinstalację fotowoltaiczną do dofinansowania pod warunkiem przedstawienia kompletu dokumentów: a) faktur/paragonów imiennych dla wszystkich urządzeń wchodzących w skład mikroinstalacji fotowoltaicznej zgłaszanej do dofinansowania, b) dokumentów potwierdzających dokonanie płatności, c) zaświadczenia OSD dla pierwszej przyłączonej mikroinstalacji, d) dokumentów potwierdzających zwiększenie mocy, w tym dokumentu wskazującego, jaka jest łączna moc mikroinstalacji fotowoltaicznej przyłączonej do				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		danego Punktu Poboru Energii, e) dokumentu potwierdzającego, że Wnioskodawca rozlicza się w systemie net-billing. 3) Zakup i montażu magazynów ciepła: zasobniki c.w.u zasilane przez pompę ciepła lub kocioł elektryczny, zasobniki c.w.u z grzałką elektryczną, bufory ciepła zasilane przez pompę ciepła lub kocioł elektryczny, bufory ciepła z grzałką elektryczną, bufory ciepła wraz z zasobnikiem c.w.u. stanowiące jedno kompletne urządzenie, pompa ciepła typu powietrze/woda tj. pompa ciepła do c.w.u. + zasobnik c.w.u. lub pompa ciepła do c.w.u. ze zintegrowanym zasobnikiem. <i>Minimalna</i>				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		<i>pojemność magazynu ciepła - 20 dm³ (1 dm³ = 1 litr).</i> 4) Nie podlegają dofinansowaniu urządzenia magazynujące ciepło, które nie wpływają na wzrost autokonsumpcji energii elektrycznej wytworzonej przez mikroinstalację fotowoltaiczną – np. zasobnik c.w.u. i/lub bufor ciepła zasilany przez kocioł na paliwo stałe, kocioł gazowy. 5) Zakup i montaż magazynów energii elektrycznej o pojemności co najmniej 2 kWh. 6) Zakup i montaż systemów zarządzania energią HEMS/EMS - z zastrzeżeniem zakupu i montażu magazynu energii elektrycznej lub magazynu ciepła / urządzenia				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		grzewczego, lub kolektorów słonecznych. 7) Zakup i montaż kolektorów słonecznych. 8) Zakup i montaż urządzeń grzewczych - pomp ciepła: pompa ciepła powietrze/woda, pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej, pompa ciepła powietrze/powietrze, gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej. W ramach Edycji 4.0+ istnieje dodatkowa możliwość: Zwiększenie dofinansowania dla dotacji wypłaconych Beneficjentom, którzy złożyli wnioski o dofinansowanie przed dniem 15.12.2022 r. i na ich podstawie uzyskali dofinansowanie w ramach programu Mój Prąd czwarty nabór wniosków - MP4, przysługuje zwiększenie				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		dofinansowania (jeżeli spełniają inne warunki określone w Programie) do wysokości limitów wskazanych w Programie W ramach Edycji 5.0 istnieje dodatkowa możliwość: Dla Wnioskodawców/Beneficjentów, którzy złożyli wniosek/otrzymali dofinansowanie tylko w zakresie instalacji PV w ramach programu Mój Prąd czwarty nabór wniosków – Edycja 4.0 lub 4,0+., mogą złożyć uzupełniający wniosek o dofinansowanie na dodatkowe elementy zwiększające autokonsumpcję energii elektrycznej (zgodnie z warunkami określonymi w Programie)				
5	Program priorytetowy Mój Prąd Część 3) Program Mój Prąd na lata 2024 – 2027	1) Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych o zainstalowanej mocy elektrycznej od 2 kW do 10 kW, służących na potrzeby istniejących budynków mieszkalnych dla mikroinstalacji fotowoltaicznej zgłoszonej do przyłączenia do dnia 31.07.2024 roku. 2) Zakup i montaż mikroinstalacji	Program realizowany będzie w latach 2024 - 2028, przy czym: 1) Zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2027 r.,	Budżet na realizację celu programu wynosi do 1 850 000 tys. zł, w tym: a) do 1 250 000 tys. zł - ze środków zobowiązania wieloletniego „OZE i efektywność energetyczna”, a następnie refundacja ze środków FEnIKS 2021-2027, Działanie FENX.02.02 Rozwój OZE – I transza środków; b) do 6000 000 tys. zł - ze środków zobowiązania wieloletniego „OZE i efektywność energetyczna”,	Osoby fizyczne wytwarzające energię elektryczną na własne potrzeby, które mają zawartą umowę kompleksową (są stroną tej umowy nie pełnomocnikiem) / umowę sprzedaży energii, regulującą kwestie związane z wprowadzeniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji.	Dotacja Dotacje wypłacane Wnioskodawcom finansowane są ze środków krajowych podlegających refundacji ze środków UE - FEnIKS 2021-2027, Działanie FENX.02.02 na podstawie: „Umowy o dofinansowanie nr FENX.02.02-IP.01-0002/23-00 Projektu Grantowego pn. Program priorytetowy „Mój Prąd” w ramach działania 2.2 Rozwój OZE priorytet II Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Celu szczegółowego: 2.2 Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		fotowoltaicznych o zainstalowanej mocy elektrycznej od 2 kW do 20 kW, służących na potrzeby istniejących budynków mieszkalnych, dla mikroinstalacji fotowoltaicznej zgłoszonej do przyłączenia od dnia 01.08.2024 roku. 3) Zakup i montaż magazynów energii elektrycznej o pojemności co najmniej 2 kWh. Pojemność magazynu energii zgłoszonego do dofinansowania powinna wynosić co najmniej 1,5 mocy na 1 wat mocy szczytowej fotowoltaiki (kWp). Zgłoszone do dofinansowania urządzenia muszą być trwale zamontowane pod adresem, gdzie zainstalowana została mikroinstalacja fotowoltaiczna. Nie zostanie udzielenie dofinansowanie na mobilne magazyny energii np. pojazdy. 4) Zakup i montażu magazynów ciepła: zasobniki c.w.u zasilane przez pompę ciepła lub kocioł elektryczny, zasobniki c.w.u z	2)Środki wydatkowane będą do 31.12.2028 r.	a następnie refundacja ze środków FEnIKS 2021-2027, Działanie FENX.02.02 Rozwój OZE – II transza środków.		dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027”, zawartej w dniu 19.11.2024 r.. Kwota dofinansowania jest uzależniona od wartości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w toku realizacji Projektu Grantowego i zatwierdzonych przez Instytucję Pośredniczącą zgodnie z dokumentami obowiązującymi w systemie realizacji FEnIKS. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		grzałką elektryczną, bufory ciepła zasilane przez pompę ciepła lub kocioł elektryczny, bufory ciepła z grzałką elektryczną, bufory ciepła wraz z zasobnikiem c.w.u. stanowiące jedno kompletne urządzenie, pompa ciepła typu powietrze/woda tj. pompa ciepła do c.w.u. + zasobnik c.w.u. lub pompa ciepła do c.w.u. ze zintegrowanym zasobnikiem. Minimalna pojemność magazynu ciepła - 20 dm ³ (1 dm ³ = 1 litr).				
6	Program priorytetowy „Polska Geotermia Plus” Część 1) Geotermia głęboka. <u>Celem programu jest zwiększenie wykorzystania zasobów geotermalnych w Polsce.</u> Część 2) Wdrożenie geotermii niskotempe	Część 1) Programu Rodzaje przedsięwzięć 7.5.1 Obligatoryjne: 7.5.1.1 budowa nowej lub rozbudowa istniejącej ciepłowni/elektrociepłowni/elektrowni geotermalnej/istniejących źródeł wytwarzania energii, opartej na źródle geotermalnym, w tym wykonanie kolejnego geotermalnego odwiertu produkcyjnego lub otworu chłonnego; 7.5.1.2 modernizacja istniejącej ciepłowni/elektrociepłowni/elektrowni	Część 1) Programu - 2019-2027 zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 2024 r., - środki wydatkowane będą do 2027 r. Część 2) Programu - zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie	Część 1) Programu 594 mln zł Część 2) Programu 6 mln zł	Część 1) Programu • przedsiębiorcy. Część 2) Programu • Gmina Rabka-Zdrój i Gmina Krynica-Zdrój	Część 1) Programu Dotacja i pożyczka lub wejście kapitałowe Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u> Część 2) Programu <u>Dotacja</u> Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	raturowej w gminach uzdrowisko wych – pilotaż na terenie gmin Krynica – Zdrój i Rabka – Zdrój” <u>W ramach programu realizowane są przedsięwzięcia w zakresie rozpoznawania warunków termicznych oraz wykorzystania energii cieplnej górotworu na potrzeby energetyczne na terenie gmin uzdrowiskowych Krynica-Zdrój i Rabka-Zdrój. Program obejmuje wykonywanie prac i robót</u>	geotermalnej/istniejących źródeł wytwarzania energii, opartej na źródle geotermalnym związana z poprawą wydajności i sprawności, wzrostem mocy, ograniczeniem zużycia surowców pierwotnych (np. wody), w przypadku której instalacja zostanie znacznie zmodyfikowana. Za znaczną modernizację uznaje się inwestycję: - na którą poniesiono nakłady w wysokości co najmniej 50% nakładów wymaganych na nową instalację - w wyniku której następuje wydłużenie oczekiwanego okresu użytkowania ciepłowni/elektrociepłowni/elektrowni geotermalnej/istniejących źródeł wytwarzania energii, opartej na źródle geotermalnym o co najmniej 5 lat; 7.5.1.3 modernizacja istniejącego otworu geotermalnego celem poprawy jego parametrów eksploatacyjnych: a) pogłębienie otworu w celu otworzenia i udostępnienia nowych	umów) podejmowane będą do 2024 r., - środki wydatkowane będą do 2024 r.			

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	geologicznych związanych z wykorzystaniem ciepła Ziemi na głębokościach do 150 m p.p.t. wraz z wykonaniem instalacji demonstracyjnych, wykorzystujących ciepło Ziemi.	horyzontów wodnych w odwiercie b) wykonanie zacięcia z istniejącego otworu i udostępnienie nowego interwału złożowego c) wykonanie otworu wielodennego d) modernizacja otworu poprzez wymianę uzbrojenia wgłębnego otworu (filtry, rury okładzinowe); 7.5.1.4 modernizacja istniejącej ciepłowni/ elektrociepłowni/ elektrowni eotermalnej/istniejących źródeł wytwarzania energii, opartej na źródle geotermalnym, inna niż wskazana w pkt 7.5.1.2, polegająca np. na wymianie osprzętu w tym głowic, instalacji powierzchniowych, układów pompowych (pompa, silnik, przewody elektryczno-monitorsujące pracę agregatu, falownik); 7.5.1.5 zabiegi techniczne w istniejących otworach geotermalnych wydobywczych i zatłaczających, m.in. oczyszczanie lub stymulacja stref zatłaczania poprzez stosowanie kwasowania,				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		lekkiego kwasowania, wprowadzanie dwutlenku węgla i azotu, wymiana filtrów, wymiana rur; 7.5.1.6 Rekonstrukcja otworu innego niż odwierconego w celach geotermalnych, w którym wystąpiły przyplwy wód termalnych. 7.5.2 Opcjonalne zakresy inwestycyjne możliwe do dofinansowania, w obrębie jednego systemu ciepłowniczego: 7.5.2.1 Nowe źródła ciepła i/lub energii elektrycznej Przedsięwzięcia realizowane w istniejącym przedsiębiorstwie/zakładzie dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych energii elektrycznej wraz z podłączeniem ich do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej, w których do produkcji energii wykorzystuje się: a) energię ze źródeł odnawialnych, b) ciepło odpadowe, c) ciepło pochodzące z kogeneracji.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		Warunkiem otrzymania dofinansowania jest oświadczenie, że energia i ciepło wyprodukowane w ramach dodatkowych/uzupełniających źródeł kogeneracyjnych lub jednostek wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych będą wykorzystywane na potrzeby własne Wnioskodawcy lub na produkcyjne cele ciepłownicze. 7.5.2.2 Wykonanie pierwszego odwiertu badawczego. 7.5.2.3 Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłowniczych w efektywnych energetycznie systemach ciepłowniczych lub w systemach, w których inwestycje niezbędne do osiągnięcia statusu efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego zostaną rozpoczęte nie później niż w 3 lata od dnia rozpoczęcia projektu, na który udzielane jest dofinansowanie. Kosztom kwalifikowanym objęte				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		są przedsięwzięcia związane z modernizacją/rozbudową sieci ciepłowniczych w tym również: - Budowa, rozbudowa przesyłowych i dystrybucyjnych sieci ciepłowniczych - Budowa przyłączy wraz z kompaktowymi węzłami ciepłowniczymi (c.o. + c.w.u.) w celu zwiększenia wydajności źródeł - Budowa przyłączy dla wielu odbiorców indywidualnych. Część 2) Programu 1) Wykonanie prac i robót geologicznych związanych z rozpoznaniem i wykorzystaniem ciepła ziemi na głębokościach do 150 m p.p.t. na terenie gmin Krynica-Zdrój i Rabka-Zdrój; 2) Wykonanie instalacji demonstracyjnych gruntowych pomp ciepła w celu wykorzystania energii cieplnej górotworu na potrzeby energetyczne obiektów budowlanych wraz z wykonaniem				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		przyłączy do odbiorców ciepła.				
7	Program priorytetowy „Renowacja z gwarancją oszczędności i EPC (Energy Performance Contract) Plus” <u>Celem programu</u> jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zoptymalizowanie inwestycji w poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz budynków użyteczności publicznej realizowane w oparciu o umowę o poprawę	Pilotaż 1) Prace modernizacyjne budynków mieszkalnych wielorodzinnych powyżej 7-miu lokali umożliwiające zmniejszenie zużycia energii końcowej przynajmniej o 30% w stosunku do stanu istniejącego (przed modernizacją), przy czym zapotrzebowanie budynku na energię końcową na potrzeby ogrzewania, wentylacji i ciepłej wody użytkowej (E_{K+W}) po modernizacji wyniesie nie więcej niż 85 kWh/(m²*rok). Wyróżnia się 3 standardy usprawnień: a) usprawnienie tylko instalacyjne lub połączone z przeprowadzeniem minimalnego zakresu prac termomodernizacyjnych (większość przegród spełnia minimalne wymagania określone w Wytycznych technicznych); b) optymalny zakres modernizacji energetycznej — prace z dominującym udziałem prac termomodernizacyjnych	Program realizowany będzie w latach 2021—31.12.2026, przy czym: zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 30.04.2025 r.; Środki wydatkowane będą do 31.12.2026 r.	112,5 mln zł (w tym na nabór w pilotażu – 10 mln zł).	• spółdzielnie mieszkaniowe, • wspólnoty mieszkaniowe, • jednostki samorządu terytorialnego, • spółki prawa handlowego, w których jednostki samorządu terytorialnego posiadają 100% udziałów lub akcji i które powołane są do realizacji zadań własnych j.s.t. wskazanych w ustawach.	Dotacja Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	efektywności energetycznej (umowa EPC).	h wskazanych w załączniku Wytyczne techniczne, po których przeprowadzeniu EK zmniejszy się co najmniej o 45%; c) wysoki standard modernizacji energetycznej - prace z dominującym udziałem prac termomodernizacyjnych wskazanych w załączniku Wytyczne techniczne, po których przeprowadzeniu EK zmniejszy się co najmniej o 60%. Właściwa faza wdrażania Programu Prace modernizacyjne jak dla pilotażu oraz: 2) Prace modernizacyjne budynków użyteczności publicznej umożliwiające zmniejszenie zużycia energii końcowej przynajmniej o 30% w stosunku do stanu istniejącego (przed modernizacją), przy czym zapotrzebowanie budynku na energię końcową na potrzeby ogrzewania, wentylacji i ciepłej wody użytkowej ($E_{K_{H+W}}$) po modernizacji wyniesie nie więcej niż $75 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{rok})$, z wyłączeniem budynków opieki zdrowotnej, dla				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		których zapotrzebowanie na EK_{H+W} powinno wynosić nie więcej niż $225 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{rok})$. Wyróżnia się 3 standardy usprawnień: a) usprawnienie tylko instalacyjne lub połączone z przeprowadzeniem minimalnego zakresu prac termomodernizacyjnych (większość przegród spełnia minimalne wymagania określone w Wytycznych technicznych); b) optymalny zakres modernizacji energetycznej — prace z dominującym udziałem prac termomodernizacyjnych wskazanych w załączniku Wytyczne techniczne, po których przeprowadzeniu EK zmniejszy się co najmniej o 45%; c) wysoki standard modernizacji energetycznej - prace z dominującym udziałem prac termomodernizacyjnych wskazanych w załączniku Wytyczne techniczne, po których przeprowadzeniu EK zmniejszy się co najmniej o 60%;				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		Zarówno dla pilotażu jak i właściwej fazy wdrażania programu wymagany elementem przedsięwzięcia, niezależnie od standardu usprawnień, jest System Zarządzania Energią. Nie przewiduje się wsparcia w programie budynków, w których docelowym źródłem ciepła planowane jest źródło ciepła na paliwo stałe (np. węgiel kamienny, biomasa).				
8	Program wspierania przedsięwzięć termomodernizacyjnych i przedsięwzięć remontowych, realizowany na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności	- zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania do budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania oraz budynków stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego, - zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki, do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii, określone w przepisach	Dotacje na FTiR z budżetu państwa określono aktualnie na lata 2021–2029.	Podstawowym źródłem zasilania FTiR od wielu lat pozostaje dotacja przekazywana z budżetu państwa, w wysokości określonej w ustawie budżetowej, środki przekazane przez Krajowy Zasób Nieruchomości (ustawodawca nie ustalił jednak ani częstotliwości, ani wysokości kwot), odsetki od lokat środków FTiR w bankach, wpływ z inwestycji środków FTiR w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP albo poręczane lub gwarantowane przez te podmioty, a także w jednostki uczestnictwa otwartych funduszy rynku pieniężnego, darowizny, inne wpływy.	Właściciele lub zarządcy: • budynków mieszkalnych, • budynków zbiorowego zamieszkania, • budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego służących do wykonywania przez nie zadań publicznych, • lokalnych sieci ciepłowniczych, • lokalnych źródeł ciepła.	- premia termomodernizacyjna, - premia remontowa, - premia kompensacyjna. Wysokość premii termomodernizacyjnej wynosi: - 16% kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego - 21% kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego wraz z montażem mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), - dodatkowe wsparcie w wysokości 50% kosztów wzmocnienia budynku wielkopłytkowego przy realizacji termomodernizacji budynków z tzw. „wielkiej płyty” wraz z ich wzmocnieniem. Podmiot odpowiedzialny: <u>BGK</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 554, z późn. zm.). ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów (FTiR) <u>Celem programu</u> jest poprawa stanu technicznego istniejących zasobów mieszkaniowych i zmniejszenie kosztów zapotrzebowania na energię w sektorze komunalno-bytowym. Realizacja tego celu generuje pośrednio istotne efekty w postaci zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.	prawa budowlanego, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków, - wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynków, - całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.				
SEKTOR TRANSPORTU DROGOWEGO – REDUKCJA WIELKOŚCI EMISJI NO_x, PM₁₀						

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
9	Program Priorytetowy „Zielony Transport Publiczny” <i>Celem programu jest uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu wykorzystania paliw emisyjnych w transporcie.</i> <i>W ramach programu będą realizowane przedsięwzięcia mające na celu rozwój gospodarczy kraju w kierunku gospodarki nowoczesnej, przyjaznej środowisku i</i>	Program przewiduje możliwość dofinansowania przedsięwzięć zmierzających do obniżenia zużycia energii i paliw w publicznym transporcie zbiorowym: 1) dotyczące pojazdów polegające na: a) nabyciu nowych autobusów elektrycznych wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną akumulowaną przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania wraz ze szkoleniem kierowców/mechaników z zakresu obsługi bezemisyjnych autobusów, b) nabyciu nowych trolejbusów tj. autobusów przystosowanych do zasilania energią elektryczną z sieci trakcyjnej wyposażonych w dodatkowy układ napędu, dzięki któremu będą mogły pokonywać trasę	1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2024 r. 2) środki wydatkowane będą do 30.06.2026 r.	Budżet na realizację celu programu wynosi do 5 378 590 677 zł, w tym: - dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 1,6 mld zł, - dla zwrotnych form dofinansowania – do 0,4 mld zł. - Dla bezzwrotnych form dofinansowania (środki zewnętrzne KPO) do 3 378 590 677 zł	- organizatorzy publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 9 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, z wyłączeniem ministra właściwego do spraw transportu, - operatorzy publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, z wyłączeniem transportu innego niż komunikacja miejska.	Dofinansowanie w formie dotacji i pożyczki. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	o obiegu zamkniętym. Wybrane przedsięwzięcia objęte dofinansowaniem będą zgodne z zasadą DNSH (Do No Significant Harm), która odnosi się do 6 celów środowiskowych tj.: – łagodzenia zmian klimatu, – adaptacji do zmian klimatu, – zrównoważonego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych i morskich, – gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganiu powstawaniu odpadów i recykling,	bez trakcji elektrycznej (np. baterie trakcyjne lub wodorowe ogniwo paliwowe) wraz ze szkoleniem kierowców/mechaników z zakresu obsługi bezemisyjnych autobusów, c) nabyciu nowych autobusów elektrycznych wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną wytworzoną z wodoru w zainstalowanych w nim ogniwach paliwowych wraz ze szkoleniem kierowców/mechaników z zakresu obsługi bezemisyjnych autobusów, 2) modernizacji lub budowie niezbędnej infrastruktury ładowania energią elektryczną/tankowania wodoru oraz instalacji odnawialnych źródeł energii, wykorzystywanej wyłącznie do obsługi i prawidłowego użytkowania nabytych				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	– <i>zapobieganiu i kontroli zanieczyszczeń powietrza, wody i ziemi,</i> – <i>ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów.</i>	autobusów, w tym w szczególności punktów ładowania lub tankowania wodoru albo sieci trakcyjnej. Infrastruktura wykorzystywana będzie wyłącznie do obsługi transportu publicznego.				
10	Program priorytetowy „Mój elektryk” <u>Celem programu jest uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia paliw emisyjnych w transporcie poprzez wsparcie</u>	Przedsięwzięcia polegające na zakupie/leasingu nowego pojazdu zeroemisyjnego kategorii M1, N1, L1e, L2e, L3e, L4e, L5e, L6e lub L7e w rozumieniu załącznika nr 2 do ustawy – Prawo o ruchu drogowym, wykorzystującego do napędu wyłącznie energię elektryczną akumulowaną przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania, lub energię elektryczną wytworzoną z wodoru w zainstalowanych w nim ogniach paliwowych lub wyłącznie silnik, którego cykl pracy nie prowadzi do emisji gazów cieplarnianych lub innych substancji objętych systemem	2021-2026, w tym: okres zawierania umów do 31.12.2025 r. okres wydatkowania środków do 30.06.2026r przy czym nabory wniosków zostały zakończone. Dofinansowanie leasingu pojazdów zeroemisyjnych 31.12.2024 r. Dofinansowanie zakupu	dla bezzwrotnych form dofinansowania: do 960 mln zł, z czego co najmniej 50% zostanie przekazana w ramach udostępnienia środków do banków zgodnie z art. 411 ust. 10 ustawy — Prawo ochrony środowiska w celu udzielania dotacji.	• osoby fizyczne, • jednostki sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. tj. z 2022 r. poz. 1634); • Instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. tj. z 2022 r. poz. 498); • Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. tj. z 2021 poz. 162); • Stowarzyszenia w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. tj. z 2020 r., poz. 2261); • Fundacje w rozumieniu ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. tj. z 2020 poz. 2167); • Organy prowadząceszkołę lub placówkę w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (tj.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.), z wyłączeniem ministra i o ile nie mieszczą się w innych kategoriach beneficjentów; • Jednostki organizacyjne PGL Lasy Państwowe;	• Dotacja, • dotacja ze środków udostępnionych bankom z przeznaczeniem na dopłatę do opłat ustalanych w umowach leasingu w rozumieniu art. 411 ust. 1 pkt 2 lit. e ustawy — Prawo ochrony środowiska. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<i>zakupu/leasingu pojazdów zeroemisyjnych.</i>	zarządzania emisjami gazów cieplarnianych, o którym mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji Przez nowy pojazd zeroemisyjny należy rozumieć pojazd kategorii M1, N1, L1e, L2e, L3e, L4e, L5e, L6e, L7e fabrycznie nowy, który nie był przed zakupem zarejestrowany	pojazdów zeroemisyjnych 31.01.2025 r.		• Spółdzielnie w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 1982 r. — Prawo spółdzielcze (Dz. U. tj. z 2021 r. poz. 648); • Rolnicy indywidualni w rozumieniu ustawy z 11. kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. tj. z 2022 r., poz. 2569, z późn. zm.); • Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne; • Organizacje religijne, których sytuacja prawna jest uregulowana ustawami o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych, działające w obrębie tych kościołów i związków.	
11	eVAN-dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu dostawczego(N1) <u>Celem programu jest</u> Uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia energii i	przedsięwzięcia polegające na: 1) zakupie/leasingu nowych pojazdów elektrycznych kategorii N1 wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną akumulowaną przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania; 2) nabyciu punktu ładowania o mocy do 22kW.	2020-2025, w tym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane do 31.12.2021r. 2) środki wydatkowane będą do 31.03.2025r.	2,6 mln zł dla bezzwrotnych form dofinansowania.	przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 162).	Dofinansowanie w formie dotacji. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<i>paliw w transporcie poprzez wsparcie zakupu pojazdów dostawczych wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną.</i>					
12	Zielony samochód – dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu osobowego (M1) <u>Celem programu</u> jest uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć służących obniżeniu zużycia energii i paliw w transporcie – poprzez	Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcie polegające na zakupie nowych pojazdów kategorii M1, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110, z późn. zm.), wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną akumulowaną przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania.	2020-2023, w tym:: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane do 30.06.2021 r., 2) środki wydatkowane będą do 2023 r.	3,3 mln zł dla bezzwrotnych form dofinansowania.	osoby fizyczne.	Dofinansowanie w formie dotacji. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	wsparcie zakupu pojazdów o napędzie wyłącznie elektrycznym wykorzystywanych do celów prywatnych					
13	System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) GEPARD - Bezemisijn y transport publiczny <u>Celem programu jest uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia energii i paliw w transporcie publicznym</u>	Przedsięwzięcia zmierzające do obniżenia zużycia energii i paliw w publicznym transporcie zbiorowym: 1) dotyczące taboru polegające na: a) zakupie nowych autobusów elektrycznych, b) szkoleniu kierowców pojazdów publicznego transportu zbiorowego z obsługi bezemisijnego taboru, 2) dotyczące infrastruktury i zarządzania, polegające na modernizacji lub budowie stacji ładowania pojazdów publicznego transportu zbiorowego w zakresie dostosowania do autobusów elektrycznych. Stacja ładowania wykorzystywana będzie wyłącznie do obsługi publicznego transportu zbiorowego.	2017-2022 przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane do 31.12.2019 r., 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2022 r.	Budżet programu 29,9 mln zł, z tego: - w formie dotacji 25,8 mln zł, - w formie pożyczki 4,1 mln zł.	- pierwszy nabór skierowany został do: jednostek samorządu terytorialnego, spółek komunalnych, które działają w celu wykonania zadań jednostek samorządu terytorialnego związanych z publicznym transportem zbiorowym, innych podmiotów świadczących usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego. - drugi nabór skierowany został do: jednostek samorządu terytorialnego liczących do 100 tys. mieszkańców, spółek komunalnych, które działają w celu wykonania zadań jednostek samorządu terytorialnego liczących do 100 tys. mieszkańców związanych z publicznym transportem zbiorowym, innych podmiotów świadczących usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego liczącej do 100 tys. mieszkańców.	Dofinansowanie w formie dotacji i w formie pożyczki. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
14	System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Kangur – Bezpieczna i ekologiczna droga do szkoły <u>Celem programu jest uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia paliw w transporcie</u>	Przedsięwzięcia dotyczące: 1) taboru - polegająca na: a) zakupie nowych elektrycznych autobusów szkolnych, w rozumieniu art. 2 pkt. 41a ustawy – prawo o ruchu drogowym; b) szkoleniu kierowców obsługi nowych elektrycznych autobusów szkolnych, o których mowa w lit. a), 2) infrastruktury - polegające na modernizacji lub budowie infrastruktury ładowania elektrycznych autobusów szkolnych. Infrastruktura ładowania wykorzystywana będzie wyłącznie do obsługi zakupionych pojazdów lub publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1944, z późn. zm.).	2019-2023 przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane do 31.12.2021 r. 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2023 r.	44,4 mln zł, w tym: -w formie dotacji 39,9 mln zł, -w formie pożyczki 4,5 mln zł	Program skierowany jest do Gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich w rozumieniu § 2 pkt 7 i 8 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 1998 r., Nr 157, poz. 1031 z późn. zm.).	Dofinansowanie w formie dotacji i w formie pożyczki. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>
15	GEPARD II – transport niskoemisyjny. Część 3) Śląski – zagłębie bezemisyjne	Przedsięwzięcia zmierzające do uniknięcia zanieczyszczeń powietrza i obniżenia zużycia paliw w	2018-2023, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako	63,5 mln zł, z tego: - w formie dotacji 57 mln zł, - w formie pożyczki 6,5 mln zł.	1) jednostki samorządu terytorialnego w rozumieniu art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, 2) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,	Dofinansowanie w formie dotacji i w formie pożyczki. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	go transportu publicznego <u>Celem programu jest uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia paliw w transporcie publicznym, które uzyskały dofinansowanie ze środków RPO WSL.</u>	publicznym transporcie zbiorowym: 1) dotyczące taboru polegające na zakupie nowych autobusów zeroemisyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 11 stycznia 2018r. o elektromobilności i paliwach 2) dotyczące infrastruktury, polegające na modernizacji lub budowie urządzeń, budynków, sieci pozwalającej na obsługę autobusów zeroemisyjnych. Infrastruktura wykorzystywana będzie wyłącznie do obsługi publicznego transportu zbiorowego.	podpisywanie umów) podejmowane będą do 2021 r., 2) środki wydatkowane będą do 2023 r.		świadczący usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Podmioty wskazane w pkt. 1 – 2 mogą składać wspólny wniosek o dofinansowanie tego samego przedsięwzięcia.	
16	Program priorytetowy „Wsparcie infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych i infrastruktury do	Przedsięwzięcie polegające na: 1) - budowie stacji ładowania o mocy nie mniejszej niż 22 kW, innej niż ogólnodostępna stacja ładowania; - utworzeniu punktu ładowania o mocy nie mniejszej niż 22 kW,	2021-2028 1) dla przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków krajowych: a) zobowiązania	858 661 tys zł, w tym: 1) 8 447 592 zł (środki NFOŚiGW) na przedsięwzięcia polegające na budowie stacji ładowania o mocy nie mniejszej niż 22 kW, innej niż ogólnodostępna stacja ładowania; 2) do 253 150 277 zł (środki NFOŚiGW) na przedsięwzięcia polegające na	• jednostki samorządu terytorialnego; • przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 236), którzy posiadają siedzibę lub oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; • spółdzielnie w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (t.j.: Dz. U. z 2024 r., poz. 593); • wspólnoty mieszkaniowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r.	1) Dotacja, w tym dotacja z przeznaczeniem na dopłaty do rat lub innych opłat leasingowych ustalanych w umowach leasingu finansowego w rozumieniu art. 411 ust. 1 pkt 2 lit. e ustawy — Prawo ochrony środowiska. 2) Wsparcie bezzwrotne z planu rozwojowego w ramach inwestycji B 2.1.1. Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	tankowania wodoru” <u>Celem programu jest wsparcie rozwoju infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych i infrastruktury do tankowania wodoru, aby zmniejszyć liczbę pojazdów emitujących CO₂ i NO_x, a tym samym poprawić jakość powietrza.</u>	wyłącznie na potrzeby własne i nie jest wykorzystywany do świadczenia usługi ładowania; 2) - budowie ogólnodostępnej stacji ładowania o mocy nie mniejszej niż 50kW, w której co najmniej jeden punkt umożliwia świadczenie usługi ładowania prądem stałym i ma moc nie mniejszą niż 50 kW; - przebudowie ogólnodostępnej stacji ładowania skutkującej przyrostem jej mocy do mocy nie mniejszej niż 50 kW oraz możliwością świadczenia usługi ładowania prądem stałym z mocą nie mniejszą niż 50 kW w przypadku co najmniej jednego punktu ładowania. Przez punkt ładowania, należy rozumieć urządzenie umożliwiające ładowanie pojedynczego pojazdu elektrycznego, pojazdu hybrydowego i autobusu zeroemisyjnego; Przez ogólnodostępną stację ładowania, należy rozumieć stację	(rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2025 r.; b) środki wydatkowane będą do 15.12.2028 r. 2) dla przedsięwzięć objętych wsparciem ze środków zewnętrznych KPO: a) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2024 r.; b) środki wydatkowane będą do 30.06.2026 r.	budowie bądź przebudowie ogólnodostępnych stacji ładowania umożliwiających świadczenie usługi ładowania prądem stałym o mocy nie mniejszej niż 50 kW i nie większej niż 150 kW; 3) do 420 780 286 zł (środki NFOŚiGW) na przedsięwzięcia polegające na budowie bądź przebudowie ogólnodostępnych stacji ładowania umożliwiających świadczenie usługi ładowania prądem stałym o mocy nie mniejszej niż 150 kW; 4) do 79 520 783 zł (środki NFOŚiGW) na przedsięwzięcia polegające na budowie bądź przebudowie ogólnodostępnej stacji wodoru,. 5) do 96 761 957 zł (środki zewnętrzne KPO) na przedsięwzięcia polegające na budowie bądź przebudowie ogólnodostępnej stacji wodoru.	o własności lokali (t.j.: Dz. U. 2021 r. poz. 1048, z późn. zm.); rolnicy indywidulani w rozumieniu ustawy z 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (t.j.: Dz. U. z 2024 r., poz. 423)	

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		ładowania o której mowa w art. 2 pkt 6 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych; Przez stację ładowania należy rozumieć stację ładowania, o której mowa w art. 2 pkt 27 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych. 3) - budowie lub przebudowie ogólnodostępnej stacji wodoru. Przez ogólnodostępną stację wodoru należy rozumieć zespół urządzeń, w tym punkt tankowania wodoru wraz z niezbędną infrastrukturą pomocniczą oraz zbiornikami magazynowymi, służący do tankowania wodoru umożliwiający zaopatrywanie w wodór na zasadach równego traktowania każdemu posiadaczowi pojazdu wykorzystującego do napędu energię elektryczną wytworzoną z wodoru w zainstalowanych w nim ogniach paliwowych.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
17	Program priorytetowy „Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej na potrzeby rozwoju stacji ładowania pojazdów elektrycznych” <u>Celem programu jest rozwój infrastruktury (rozbudowa lub modernizacja) elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej skutkującej m.in. zwiększeniem przepustowości infrastruktury elektroenergetycznej na potrzeby rozwoju infrastruktury</u>	W ramach programu w szczególności przewiduje się wsparcie następujących działań: 1. budowa nowych/ rozbudowa/ modernizacja stacji transformatorowo-rozdzielczych (stacji elektroenergetycznych) na wszystkich dowolnych poziomach napięcia, 2. rozbudowa/modernizacja pól rozdzielni lub poprawa systemu nadzoru i sterowania (w tym monitoring) tych stacji transformatorowo-rozdzielczych, 3. budowa/przebudowa linii elektroenergetycznych WN, SN, nn, 4. zwiększenie stopnia automatyzacji sieci, rozwój systemów pomiarowych, systemów komunikacji i systemów umożliwiających lub poprawiających warunki monitoringu i wizualizacji stanu pracy sieci w celu przystosowania jej do wzrostu nasycenia źródłami generacji rozproszonej oraz stacjami ładowania pojazdów	2022-2030 zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2027 r. Środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.	1 mld zł.	Operatorzy systemu dystrybucyjnego (OSD) - operatorzy systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w rozumieniu art. 3 pkt. 25 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – <i>Prawo energetyczne</i> .	Dotacja. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u> Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	y ładowania pojazdów elektrycznych. Program jest zgodny z legislacją Unii Europejskiej, w tym z art. 10d dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE oraz z rozporządzeniem 5 wykonawczym Komisji (UE) 2020/1001 z dnia 9 lipca 2020 r. ustanawiają	elektrycznych, wykorzystywanych do świadczenia usługi dystrybucji energii na zasadzie równoprawnego traktowania wszystkich odbiorców oraz przedsiębiorców zajmującym się sprzedażą energii.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	cym szczegółowe zasady stosowania dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do funkcjonowania Funduszu Modernizacyjnego wspierającego inwestycje w modernizację systemów energetycznych oraz poprawę efektywności energetycznej niektórych państw członkowskich. Program przyczyni się do osiągnięcia celów ramowych dotyczących klimatu i energetyki określonych na poziomie krajowym					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<i>oraz celów długoterminowych określonych w Porozumieniu Paryskim.</i>					
INNE – ZWIĄZANE Z REDUKCJĄ WIELKOŚCI EMISJI PYŁU PM10 i PM2,5						
18	Program priorytetowy „Agroenergia” <i>Celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym.</i>	Program oferuje wsparcie dla przedsięwzięć z zakresu: • Część 1) mikroinstalacji, pomp ciepła i magazynów energii, Część 2) Biogazowni rolniczych i małych elektrowni wodnych – nabór zakończony	2019-2027	200 mln zł.	• Beneficjentami programu (dla Części 1) są wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej; • Beneficjentem końcowym programu jest (dla Części 1) i 2): - o Osoba fizyczna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku prowadząca osobiście gospodarstwo rolne; - o Osoba prawna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku o udzielenie dofinansowania prowadząca działalność rolniczą lub działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych. (główny przedmiot działalności wnioskodawcy wskazany w odpowiednim rejestrze przedmiot działalności przedsiębiorstwa stanowi kod PKD: 01.61.Z, 01.62.Z (z wyłączeniem prowadzenia schronisk dla zwierząt gospodarskich oraz podkuwania koni) lub 01.63.Z).	Dla Części 1) Dotacja, ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW, Dla Części 2) dotacja i pożyczka. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>
19	Program priorytetowy „Ciepłownictwo Powiatowe”	Rodzaje przedsięwzięć 7.5.1 Zmniejszenie zużycia surowców pierwotnych 7.5.2 Ograniczenie lub uniknięcie szkodliwych	2019-2026 zobowiązania (rozumiane jako podpisywane)	1 350 mln zł.	• Spółki kapitałowe, których przedmiotem działalności jest produkcja energii cieplnej na cele komunalno — bytowe, a udział w kapitale zakładowym spółki JST w tym związku jednostek samorządu terytorialnego, jest większy niż 50 %.	Dotacja. Pożyczka 500 mln zł dla bezzwrotnych form dofinansowania (dotacja do 50% kosztów kwalifikowanych, pod warunkiem zaciągnięcia pożyczki w NFOŚiGW na pokrycie reszty kosztów) i 850 mln zł dla

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<i>Celem programu jest zmniejszenie negatywnego oddziaływania przedsiębiorstw ciepłowniczych na środowisko, w tym poprawa jakości powietrza, poprzez wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych.</i>	emisji do atmosfery 7.5.2.1 Ograniczenie lub uniknięcie szkodliwych emisji do atmosfery dla źródeł spalania paliw o mocach 1 MW — 50 MW 7.5.2.2 Ograniczenie lub uniknięcie szkodliwych emisji do atmosfery dla źródeł spalania paliw o mocach powyżej 50 MW 7.5.2.3 Ograniczenie lub uniknięcie szkodliwych emisji do atmosfery z działalności przemysłowej (z wyłączeniem źródeł spalania paliw) 7.5.3 Przedsięwzięcia zgodne z „Obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej” mające na celu poprawę efektywności energetycznej, a także zmierzające ku temu zmiany technologiczne w istniejących obiektach, instalacjach i urządzeniach technicznych	ie umów) podejmowane będą do 2023 r., Środki wydatkowane będą do 2026 r.		Jednocześnie całkowita moc cieplna zamówiona systemu ciepłowniczego, w ramach którego prowadzona jest przedmiotowa działalność, wynosi nie więcej niż 50 MW. • Spółki kapitałowe, których przedmiotem działalności jest produkcja energii cieplnej na cele komunalno — bytowe, a udział w kapitale zakładowym spółki JST, w tym związku JST, jest większy niż 50 %. Jednocześnie JST ujęta jest na imiennej liście 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (załącznik nr 5).	form zwrotnych (pożyczka do 100% kosztów kwalifikowalnych) Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>
20	Program priorytetowy „Energia Plus”	Przedsięwzięcia mające na celu:	Od IV naboru wniosków o	4 mld zł.	• Przedsiębiorcy.	Dotacja, Pożyczka. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<u>Celem programu jest zmniejszenie negatywnego oddziaływania przedsiębiorstw na środowisko, w tym poprawa jakości powietrza, poprzez wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych.</u>	1) Zmniejszenie zużycia surowców pierwotnych; 2) Ograniczenie lub uniknięcie szkodliwych emisji do atmosfery; 3) Przedsięwzięcia mające na celu poprawę efektywności energetycznej, a także zmierzające ku temu zmiany technologiczne w istniejących obiektach, instalacjach i urządzeniach technicznych; 4) Nowe źródła ciepła i energii elektrycznej; 5) Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłowniczych.	dofinansowanie (od 01.02.2023 r.): 2019-2030 Program realizowany będzie w latach 2019 - 2030, przy czym: zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 2027 r., Środki wydatkowane będą do 2030 r.			
21	Program priorytetowy SOWA – oświetlenie zewnętrzne <u>Celem programu jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz uzyskanie oszczędności energii</u>	1) kompleksowa modernizacja oświetlenia zewnętrznego w zakresie istniejącej sieci oświetleniowej, której zakres wynika z audytu oświetlenia, w szczególności: • demontaż starych wyeksploatowanych opraw oświetleniowych, • montaż nowych opraw oświetleniowych, • wymiana przewodów elektrycznych w	2018 – 2024 zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane były do 2022 r., Środki wydatkowane były do 2024 r.	91 371 122,32 zł	• JST i ich związki oraz spółki z większościowym udziałem JST, posiadające tytuł do dysponowania infrastrukturą oświetlenia zewnętrznego, w tym ulicznego w zakresie realizowanego przedsięwzięcia.	Pożyczka. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<i>elektrycznej poprzez dofinansowanie przedsięwzięć poprawiających efektywność energetyczną systemów oświetlenia zewnętrznego.</i>	słupach i wysięgnikach wraz z wymianą zabezpieczeń, - wymiana wysięgników, - wymiana wyeksploatowanych słupów oświetleniowych, - modernizacja/przebudowa istniejących szaf oświetlenia ulicznego SOU, - montaż inteligentnego sterowania oświetleniem; 2) montaż nowych punktów świetlnych w ramach modernizowanych istniejących ciągów oświetleniowych, jeżeli jest to niezbędne do spełnienia obowiązujących przepisów.				
22	Program priorytetowy „Klimatyczne Uzdrawiska” Część 2) Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej	Inwestycje polegające na wsparciu efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego — zlokalizowanych bezpośrednio na terenach uzdrowiska lub w obszarze ochrony uzdrowiskowej, w szczególności: 1) modernizacja energetyczna ww. budynków, na	Program realizowany będzie w latach 2021-31.12.2027, przy czym: zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2026 r.	200 mln zł.	- JST posiadające status uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej (w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. 2020 r. poz. 1662, z późn. zm.)) - spółki prawa handlowego, w których jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w pkt. 1) posiadają 100% udziałów lub akcji, które powołane są do realizacji zadań własnych j.s.t. wskazanych w ustawach.	Dotacja. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	na terenie gmin uzdrowiskowych <u>Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych na terenie uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej poprzez zoptymalizowanie inwestycji w poprawę efektywności energetycznej oraz zwiększenie produkcji energii z odnawialnych źródeł.</u>	podstawie posiadanego audytu energetycznego, wykazującego minimalną redukcję zapotrzebowania na energię końcową budynku na poziomie 30% (zalecany stopień redukcji spełniającej definicję głębokiej termomodernizacji wynosi 60%); 2) modernizacji/wymiany/instalacji źródła ciepła oraz/lub c.w.u. dla ww. budynków, na podstawie posiadanego audytu energetycznego, z tym zastrzeżeniem, że ww. budynki, dla których planowana jest realizacja ww. usprawnienia jako osobne działanie — w zakresie izolacyjności przegród: ścian zewnętrznych, stolarki okiennej oraz dachu/stropodachu — spełniają wymagania przynajmniej WT2014. Nie dopuszcza się dofinansowania zmiany źródła ciepła na źródło ciepła	Środki wydatkowane będą do 31.12.2027 r.			

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		opalone kopalnymi paliwami stałymi; 3) montaż instalacji PV oraz/lub wymiana oświetlenia na energooszczędne dla ww. budynków — na podstawie właściwego audytu energii elektrycznej z zastrzeżeniem, że produkcja energii elektrycznej z instalacji PV zbilansowana jest na potrzeby: optymalizacji zużycia energii elektrycznej oświetlenia wbudowanego i/lub zewnętrznego budynku oraz obsługi systemów technicznych i instalacyjnych w budynku. Powyższe usprawnienia można stosować dla budynków spełniających wymagania programu: łącznie lub rozdzielnie, pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków określonych w programie priorytetowym.				
23	Program priorytetowy „Budownictwo	Modernizacja energetyczna następujących rodzajów budynków:	Program realizowany dla części I) będzie w latach 2016	Dotyczy całości Programu: Budżet na realizację celu programu wynosi do 5,455 mld zł , w tym:	• Zarejestrowane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej: a) podmioty prowadzące działalność leczniczą w zakresie stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych w	Dotacja Pożyczka Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	energooszczędne” Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie Celem programu jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie zużycia energii w budynkach, w tym w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂.	– szpitali, zakładów opiekuńczo - leczniczych, zakładów pielęgnacyjno - opiekuńczych, hospicjów, a także innych obiektów niż te, w których prowadzona jest całodobowa działalność lecznicza, np. przychodni przyszpitalnych, laboratoriów, budynków technicznych, budynków administracyjnych, sieci ciepłowniczych lokalnie łączących obiekty techniczne (źródła ciepła) z pozostałymi obiektami szpitalnymi, pod warunkiem, że obiekty te wchodzi w skład kompleksu szpitalnego — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. a, – obiektów zabytkowych, tzn. takich, które zostały wpisane do Rejestru zabytków lub znajdują się w ewidencji wojewódzkiej lub gminnej, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad	-2028, przy czym: zobowiązania (rozumiane jako zawieranie umów) podejmowane będą do 31.12.2024 r., Środki wydatkowane będą do 31.12.2028 r.	1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 3,455 mld zł, 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 2,00 mld zł,	szczegółności w formie: szpitali, zakładów opiekuńczo - leczniczych, zakładów pielęgnacyjno - opiekuńczych, hospicjów, wpisane do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, b) podmioty prowadzące muzea wpisane do Państwowego Rejestru Muzeów (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 maja 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia Państwowego Rejestru Muzeów, wzoru wniosku o wpis do Rejestru, warunków i trybu dokonywania wpisów oraz okoliczności, w jakich można zarządzić kontrolę w celu ustalenia, czy muzeum spełnia nadal warunki wpisu do Rejestru), c) podmioty prowadzące domy studenckie, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668), d) podmioty będące właścicielem budynku zabytkowego wpisanego do Rejestru zabytków lub znajdującego się w ewidencji wojewódzkiej lub gminnej, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, pod warunkiem, że składane wnioski dotyczą wyłącznie budynków objętych ochroną konserwatorską, o której mowa powyżej, e) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jak również stowarzyszenia i fundacje powołane do życia przez te podmioty.	

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		zabytkami — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. d, – obiektów sakralnych — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. e, – budynków towarzyszących zdefiniowanych w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz budynki administracyjno — gospodarcze należące do podmiotów wymienionych w ust. 7.4 pkt 1), lit. e, jak również należące do tych podmiotów budynki zamieszkania zbiorowego związane z kultem religijnym, (klasztory, domy rekolekcyjne, domy pielgrzyma) — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. e, – domów studenckich — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty			•Wnioski składane przez wymienione w pkt 1) podmioty muszą być powiązane z prowadzoną przez te podmioty działalnością statutową.	

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		określone w ust. 7.4 pkt.1) lit. c, – innych przeznaczonych na potrzeby kultury, kultu religijnego, oświaty, opieki, wychowania, nauki — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. a, b, e. Modernizacja powyżej wskazanych budynków dotyczy zmiany wyposażenia obiektów w urządzenia o najwyższych, uzasadnionych ekonomicznie standardach efektywności energetycznej, związanych bezpośrednio z prowadzoną modernizacją energetyczną budynków, w szczególności takie prace jak: – ocieplenie obiektu (w tym np. ścian, podłóg na gruncie, stropów, stropodachów, dachów oraz innych przegród), – wymiana okien, – wymiana drzwi zewnętrznych, – przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła, w tym na źródło OZE),				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		– wymiana lub montaż systemów wentylacji i klimatyzacji, – zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach, – zastosowanie odnawialnych źródeł energii, – przygotowanie dokumentacji technicznej, w tym programów funkcjonalno — użytkowych, ekspertyz technicznych, audytów energetycznych (audytów efektywności energetycznej), ekspertyz mykologicznych, – likwidacja zawilgocenia i jego skutków w modernizowanym energetycznie budynku, – wymiana oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego obiektu na energooszczędne.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
24	Program priorytetowy „Budownictwo energooszczędne” Część 2) PUSZCZYK — Niskoemisyjne budynki użyteczności i publicznej <u>Celem programu jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie zużycia energii w budynkach, w tym w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂.</u>	1) inwestycje polegające na budowie nowych budynków użyteczności publicznej (m.in. budynków przeznaczonych na cel oświaty, nauki, wychowania, opieki, kultury, kultu religijnego, pomocy społecznej) i zamieszkania zbiorowego, spełniających warunki, określone w ust. 7.2. 1) i 2). 2) dokończenie rozpoczętej wcześniej budowy obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, o których mowa w pkt 1 pod warunkiem, że w ramach realizowanego przedsięwzięcia osiągnięty zostanie standard w zakresie energooszczędności, o którym mowa w ust. 7.2 1) i 2). 3) inwestycje polegające na wykonywaniu odbudowy, rozbudowy, nadbudowy budynków użyteczności publicznej i	Program realizowany dla części 2) będzie w latach 2021-2025, przy czym: zobowiązania (rozumiane jako zawieranie umów) podejmowane będą do 30.06.2023 r., Środki wydatkowane będą do 20.12.2025 r.	Dotyczy całości Programu: Budżet na realizację celu programu wynosi do 5,455 mld zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 3,455 mld zł, 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 2,00 mld zł,	• podmioty sektora finansów publicznych, z wyłączeniem państwowych jednostek budżetowych, • spółki prawa handlowego, w których jednostki samorządu terytorialnego posiadają 100% udziałów lub akcji i które powołane są do realizacji zadań własnych j.s.t. wskazanych w ustawach, • organizacje pozarządowe, w tym fundacje i stowarzyszenia, a także kościoły i inne związki wyznaniowe wpisane do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych oraz kościelne osoby prawne, które realizują zadania publiczne na podstawie odrębnych przepisów, • jednostki organizacyjne PGL Lasy Państwowe nieposiadające osobowości prawnej, • parki narodowe.	Dotacja, Pożyczka. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		zamieszkania zbiorowego, również w przypadku zmiany sposobu użytkowania takiego budynku, pod warunkiem, że spełnione są warunki programu. Wyżej wymienione inwestycje powinny zostać objęte decyzją pozwolenia na budowę.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
25	Program priorytetowy „Budownictwo energooszczędne” Część 3) Współfinansowanie pożyczkowe projektów realizowanych w ramach programu priorytetowego Budownictwo energooszczędne Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” <u>Celem programu jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie zużycia energii w budynkach, w tym w wyniku</u>	Modernizacja energetyczna następujących rodzajów budynków: – szpitali, zakładów opiekuńczo - leczniczych, zakładów pielęgnacyjno - opiekuńczych, hospicjów, a także innych obiektów niż te, w których prowadzona jest całodobowa działalność lecznicza, np. przychodni przyszpitalnych, laboratoriów, budynków technicznych, budynków administracyjnych, sieci ciepłowniczych lokalnie łączących	Program realizowany będzie w latach 2022 - 2028, przy czym: zobowiązania (rozumiane jako zawieranie umów) podejmowane będą do 31.12.2024 r., Środki wydatkowane będą do 31.12.2028 r.	Dotyczy całości Programu: Budżet na realizację celu programu wynosi dla zwrotnych form dofinansowania – do 2 mld zł,	• Zgodnie z częścią 1) programu oraz dodatkowo: 1) Podmioty, które zawarły z NFOŚiGW umowę o dofinansowanie wyłącznie w formie dotacji na realizację przedsięwzięcia w ramach programu priorytetowego: a) „Budownictwo energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”, b) „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”, których wnioski o dofinansowanie, na podstawie § 3 uchwały Zarządu NFOŚiGW nr A/11/1/2019 z dnia 8 lutego 2019 r., były oceniane w ramach programu priorytetowego „Budownictwo energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”; 2) Podmioty, które w ramach programów, o których jest mowa	Program priorytetowy „Budownictwo energooszczędne” Część 3) Współfinansowanie pożyczkowe projektów realizowanych w ramach programu priorytetowego Budownictwo energooszczędne Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” <u>Celem programu jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie zużycia energii w budynkach, w tym w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂.</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci		Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz ograniczenie lub uniknięcie emisji CO ₂ .	obiekty techniczne (źródła ciepła) z pozostałymi obiektami szpitalnymi, pod warunkiem, że obiekty te wchodziły w skład kompleksu szpitalnego — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. a, – obiektów zabytkowych, tzn. takich, które zostały wpisane do Rejestru zabytków lub znajdują się w ewidencji wojewódzkiej lub gminnej, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003			w pkt 1 a) i b) złożyły wnioski o dofinansowanie wyłącznie w formie dotacji.		

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci		Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. d, — obiektów sakralnych — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. e, — budynków towarzyszą- cych zdefiniowa- nych w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickieg o w Rzeczyposp olitej Polskiej					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci		Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		oraz budynki administracyjne — gospodarcze należące do podmiotów wymienionych w ust. 7.4 pkt 1), lit. e, jak również należące do tych podmiotów budynki zamieszkania zbiorowego związane z kultem religijnym, (klasztory, domy rekolekcyjne, domy pielgrzymy) — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. e, – domów studenckich — zakres rzeczowy możliwy do					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci		Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt.1) lit. c, – innych przeznaczonych na potrzeby kultury, kultu religijnego, oświaty, opieki, wychowania, nauki — zakres rzeczowy możliwy do realizacji przez podmioty określone w ust. 7.4 pkt. 1) lit. a, b, e. Modernizacja powyżej wskazanych budynków dotyczy zmiany wyposażenia obiektów w urządzenia o najwyższych, uzasadnionych ekonomicznie standardach efektywności energetycznej.					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci		Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		związanych bezpośrednio z prowadzoną modernizacją energetyczną budynków, w szczególności takie prace jak: – ocieplenie obiektu (w tym np. ścian, podłóg na gruncie, stropów, stropodachów, dachów oraz innych przegród), – wymiana okien, – wymiana drzwi zewnętrznych, – przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła, w tym na źródło OZE), – wymiana lub montaż systemów wentylacji i klimatyzacji,					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci		Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		– zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach, – zastosowanie odnawialnych źródeł energii, – przygotowanie dokumentacji technicznej, w tym programów funkcjonalno – użytkowych , ekspertyz technicznych, audytów energetycznych (audytów efektywności energetycznej), ekspertyz mykologicznych, – likwidacja zawilgocenia i jego skutków w modernizowanym energetycznie budynku,					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci		Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		– wymiana oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego obiektu na energooszczędne.					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
26	Program priorytetowy „Budownictwo energooszczędne” Część 5) PUCHACZ — Energooszczędne budynki użyteczności i publicznej i zamieszkania zbiorowego <u>Celem programu</u> jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie zużycia energii w budynkach, w tym w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz ograniczenie lub	1. Inwestycje, w wyniku których powstaną budynki użyteczności publicznej lub zamieszkania zbiorowego spełniające ponadstandardowe wymagania energooszczędności określone w załączniku nr 1 do niniejszego programu - Wytycznych Technicznych oraz inne wymogi programu priorytetowego, wraz z powiązaną infrastrukturą wymienioną w punkcie 6.3. Ww. inwestycje, w tym dokończenie inwestycji wcześniej rozpoczętej, obejmują następujące ich rodzaje: a. budowa nowych budynków, b. rozbudowa lub nadbudowa, jeżeli dodatkowa powierzchnia o regulowanej temperaturze uzyskana w wyniku inwestycji jest nie mniejsza niż 100 m² oraz nie mniejsza niż 15% powierzchni o regulowanej temperaturze budynku istniejącego bezpośrednio przed rozpoczęciem inwestycji, które mogą być połączone z przebudową części budynku istniejącej	Program realizowany dla części 5) będzie w latach 2023 - 2028, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 30.06.2025 r., 2) środki wydatkowane będą do 20.12.2028 r.	Dotyczy całości Programu: Budżet na realizację celu programu wynosi do 5,455 mld zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 3,455 mld zł, 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 2,00 mld zł	• Podmioty prowadzące działalność leczniczą wpisane do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, gdy zakres wsparcia ogranicza się do obiektów (lub ich części) służących działalności leczniczej. • Jednostki organizacyjne PGL Lasy Państwowe nieposiadające osobowości prawnej. • Parki narodowe. • Spółki prawa handlowego, w których jednostki samorządu terytorialnego posiadają co najmniej 80% udziałów lub akcji i które powołane są wyłącznie do realizacji zadań własnych j.s.t. wskazanych w ustawach. • Organizacje pozarządowe, w tym fundacje i stowarzyszenia, które realizują zadania publiczne na podstawie odrębnych przepisów, gdy zakres wsparcia dotyczy obiektów służących realizacji zadań publicznych. • Spółki prawa handlowego, których zakres działalności ogranicza się do budowy i eksploatacji służących celom publicznym budynków użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego lub masowej rekreacji • Podmioty prowadzące działalność edukacyjną lub naukową, gdy zakresem wsparcia objęte są obiekty (lub ich części) służące pełnieniu funkcji edukacyjnych lub naukowych, a także sportowych lub widowiskowych powiązanych z działalnością edukacyjną lub naukową. • Podmioty prowadzące lecznictwo uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową, gdy zakres wsparcia ogranicza się do budynku (lub jego części) pełniącego funkcje służące lecznictwu lub rehabilitacji uzdrowiskowej. • Podmioty prowadzące żłobki lub przedszkola, gdy zakres wsparcia ogranicza	Dotacja, Pożyczka. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<i>uniknięcie emisji CO₂.</i> UWAGA! Program priorytetowy „Budownictwo energooszczędne. Część 5) PUCHACZ — Energooszczędne budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego” została przyjęta uchwałą B/32/13/2023 z 16.08.2023 r. Nie został jeszcze ogłoszony nabór wniosków.	przez rozpoczęciem inwestycji lub zmianą funkcji, c. odbudowa rozumiana jako odtworzenie budynku lub jego znaczącej części (ponad 20 % objętości przegród), które uległy wcześniej zniszczeniu w wyniku działania żywiołu lub katastrofy budowlanej, przy czym odbudowywany budynek może być poddany także przebudowie lub zmianie funkcji			się do obiektów (lub ich części) służących pełnieniu funkcji żłóbków lub przedszkoli. • Podmioty prowadzące działalność opiekuńczą, gdy zakres wsparcia ogranicza się do obiektów (lub ich części) służących pełnieniu funkcji opiekuńczych. • Podmioty prowadzące muzea w przypadku, gdy zakres wsparcia ogranicza się do obiektów (lub ich części) służących pełnieniu funkcji muzeum. • Podmioty prowadzące domy studenckie w przypadku, gdy zakres wsparcia ogranicza się do obiektów (lub ich części) służących pełnieniu funkcji domu studenckiego. • Osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jak również stowarzyszenia i fundacje powołane do życia przez te podmioty, gdy zakresem wsparcia nie są objęte obiekty (lub ich części) służące celom komercyjnym, w tym wynajmowaniu lub dzierżawieniu nieruchomości. • Nie wymienione powyżej podmioty sektora finansów publicznych, z wyłączeniem państwowych jednostek budżetowych.	

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
27	Program priorytetowy „Moje Ciepło” <u>Celem programu jest wsparcie rozwoju ogrzewnictwa indywidualnego i rozwoju energetyki prosumenckiej w obszarze powietrznych, wodnych i gruntowych pomp ciepła w nowych budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Wsparcie zakupu i montażu pomp ciepła dla nowych budynków jednorodzinnych przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji powstającej w wyniku</u>	1) współfinansowanie inwestycji polegających na zakupie i montażu nowych pomp ciepła wykorzystywanych do celów ogrzewania lub ogrzewania i ciepłej wody użytkowej (c,w,u,) w nowych budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. 2) współfinansowaniu inwestycji podlega: a) zakup/montaż gruntowych pomp ciepła - pompy ciepła grunt/woda, woda/woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/b uforowym, zbiornikiem ciepłej wody użytkowej (cwu) z osprzętem; b) zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/powietrze (w systemie centralnym obsługującym cały budynek) z osprzętem; c) zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/woda z osprzętem, zbiornikiem	Program realizowany będzie w latach 2022-2027, przy czym: zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2026 r., Środki wydatkowane będą do 31.12.2027 r.	Budżet na realizację celu programu wynosi do 600 mln zł, w tym: dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 600 mln zł.	1) Beneficjentem jest osoba fizyczna będąca właścicielem bądź współwłaścicielem nowego budynku mieszkalnego jednorodzinnego. Przez nowy budynek mieszkalny jednorodzinny rozumie się budynek, w przypadku którego na dzień składania wniosku o dofinansowanie: a) nie złożono zawiadomienia o zakończeniu budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub nie złożono wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn.zm.) albo b) złożono zawiadomienie o zakończeniu budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego nie wcześniej niż 01.01.2021 r. lub złożono wniosek o wydanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nie wcześniej niż 01.01.2021 r. 2) Wnioskodawcą/ Beneficjentem musi być osoba fizyczna wskazana w pozwoleniu na budowę lub zgłoszeniu budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub która nabyła budynek mieszkalny jednorodzinny np. w drodze zakupu, darowizny lub aktu dziedziczenia. 3) Wnioskodawca musi być wskazany jako nabywca/odbiorca na fakturze lub równorzędnym dokumencie księgowym – w przypadku różnicy w osobie Wnioskodawcy a nabywcy/odbiorcy należy załączyć stosowne oświadczenie (możliwość złożenia przedmiotowego oświadczenia dotyczy współmałżonków lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe).	Dotacja. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	ogrzewania domów jednorodzinnych nieefektywne mi źródłami ciepła wykorzystującymi paliwa kopalne, a ponadto do wzrostu udziału OZE w finalnym zużyciu energii oraz propagowaniu odnawialnych źródeł energii.	akumulacyjnym/b uforowym, zbiornikiem c,wu, z osprzętem. 4) w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, o którym mowa w pkt. 1 nie znajduje się i nie będzie się znajdować (w okresie trwałości inwestycji) źródło ciepła na paliwo stałe.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
28	Program Priorytetowy „Elektroenergetyka - Inteligentna infrastruktura energetyczna”. <u>Celem programu jest rozwój inteligentnej infrastruktury energetycznej pozwalającej na szeroką wielostronną komunikację wszystkich stron procesu dystrybucji energii elektrycznej, poprzez instalację u odbiorców końcowych liczników zdalnego odczytu, o których mowa w art. 3 pkt 64 ustawy z dnia 10 kwietnia</u>	W ramach programu w szczególności przewiduje się wsparcie następujących działań: 1. nabycie liczników zdalnego odczytu, 2. dostosowanie infrastruktury energetycznej, telekomunikacyjnej lub technicznej niezbędnej do obsługi liczników zdalnego odczytu, w tym koszty montażu (instalacji) liczników i niezbędnej infrastruktury, 3. zakup oprogramowania (w tym systemów pomiarowych, systemów zdalnego odczytu), koszty infrastruktury informatycznej: macierze, serwery, - w zakresie w jakim stanowią uzasadnione koszty działalności operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego,	Program realizowany będzie w latach 2021 – 2027 przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2025 r., 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2027 r.	1 mld zł.	Operatorzy Systemu Dystrybucyjnego (OSD) - operatorzy systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w rozumieniu art. 3 pkt. 25 Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne	Dotacja. Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u> Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn.zm.), tzw. liczników inteligentnych (AMI) wraz z infrastrukturą informatyczną o-zarządczą, mający na celu optymalizację pracy sieci, szybszą obsługę procesów rynku energii elektrycznej i umożliwienie wdrażania mechanizmów w DSR (Demand Side Response). Program jest zgodny z legislacją Unii Europejskiej, w tym z art.					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	10 d dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskie go i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiają cej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarniany ch w Unii oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE oraz z rozporządze niem wykonawczy m Komisji (UE) 2020/1001 z dnia 9 lipca 2020 r. ustanawiają cym szczegółowe zasady stosowania dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskie go i Rady w odniesieniu do					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	funkcjonowania Funduszu Modernizacyjnego wspierającego inwestycje w modernizację systemów energetycznych oraz poprawę efektywności energetycznej niektórych państw członkowskich. Program przyczyni się do osiągnięcia celów ramowych dotyczących klimatu i energetyki określonych na poziomie krajowym oraz celów długoterminowych określonych w Porozumieniu Paryskim.					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
29	Program Priorytetowy „Wsparcie wykorzystania magazynów oraz innych urządzeń na cele stabilizacji sieci - program dla Operatorów Sieci Dystrybucyjnych”. <u>Celem programu jest wspieranie działań mających na celu poprawę parametrów jakości energii elektrycznej w sieci dystrybucyjnej i rozdzielczej m.in poprzez jej dostosowanie do wymagań związanych z dynamicznym</u>	W ramach programu w szczególności przewiduje się wsparcie następujących działań: 1) Przygotowanie oraz dostosowanie sieci dystrybucyjnej do nowych warunków pracy (np. kompleksowa modernizacja stacji i/lub rozdzielni niskiego napięcia, itp.); 2) Budowa systemu magazynowania stanowiącego zintegrowany element sieci dystrybucyjnej (np. kontenery bateryjne, inwertery, transformatory, montaż modułów bateryjnych, systemy wspomagające) wraz z testami i odbiorami magazynów; 3) Budowa powiązań z siecią i systemami OSD; 4) Konfiguracja i adaptacja magazynu (BMS, EMS, odwzorowanie w systemach monitorujących, utworzenie zdalnego dostępu do urządzeń i/lub danych, itp.), przy czym zakresy, o których mowa w pkt. 2 i 3 są obligatoryjne, natomiast zakresy, o których mowa w pkt. 1 i 4 są fakultatywne.	Program realizowany będzie w latach 2023 – 2030 przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 06.12.2026 r., 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.	1 mld zł.	Operatorzy Systemu Dystrybucyjnego (OSD) - operatorzy systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w rozumieniu art. 3 pkt. 25 Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne	Dotacja Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u> Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	o rozwoju źródeł OZE oraz punktów ładowania pojazdów. Program jest zgodny z legislacją Unii Europejskiej, w tym z art. 10 d dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE oraz z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/1001 z dnia 9 lipca					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	2020 r. ustanawiają cym szczegółowe zasady stosowania dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskie go i Rady w odniesieniu do funkcjonowa nia Funduszu Modernizacy jnego wspierające go inwestycje w modernizacj ę systemów energetyczny ch oraz poprawę efektywności energetyczne j niektórych państw członkowski ch. Program przyczyni się do osiągnięcia celów ramowych dotyczących klimatu i energetyki określonych					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<i>na poziomie krajowym oraz celów długoterminowych określonych w Porozumieniu u Paryskim.</i>					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
30	Kogeneracja dla Energetyki Przemysłu Celem programu jest promowanie wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji dla przemysłu.	1) inwestycje dotyczące budowy lub/i przebudowy jednostek wytwórczych o łącznej mocy zainstalowanej nie mniejszej niż 10 MW (Część 1 PP)/ 0,5 MW (Część 2) PP) , pracujących w warunkach wysokosprawnej kogeneracji (z wyłączeniem energii wytworzonej w jednostce kogeneracji opalanej węglem) wraz z podłączeniem ich do sieci przesyłowej, w których do produkcji energii wykorzystuje się: ☐ ciepło odpadowe, ☐ energię ze źródeł odnawialnych, ☐ paliwa gazowe, mieszanek gazów, gaz syntetyczny lub wodór. 2) elementem uzupełniającym inwestycji w pkt. 1) może być: a) przyłącze do sieci należące do beneficjenta projektu (wytwórcy energii); b) magazyn energii - warunkiem udzielenia wsparcia na magazyn energii jest zintegrowanie go z jednostką wytwórczą,	Część 1): Program realizowany będzie w latach 2022 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2025 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r. Część 2): Program realizowany będzie w latach 2024 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2026 r.;	Budżet na realizację celu programu wynosi do 3,5 mld zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 2 mld zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 1,5 mld zł.	Część 1): Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.) prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii, o zainstalowanej mocy cieplnej i/lub elektrycznej źródeł energii nie mniejszej niż 50 MW Część 2): Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, wykonujący działalność gospodarczą.	1) dotacja; 2) pożyczka Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u> Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		która będzie realizowana równoległe w ramach projektu. Do dofinansowania kwalifikują się instalacje, z których nie więcej niż 30% (Część 1) PP) / 50% (Część 2) PP) ciepła użytkowego wytworzonego w jednostce kogeneracji zostanie wprowadzone do publicznej sieci ciepłowniczej. Wyłączone ze wsparcia są również instalacje współspalania stałych paliw kopalnych z innymi paliwami (np. biomasa) w instalacjach wielopaliwowego spalania jak i dedykowanego spalania wielopaliwowego Dla części 2) programu ze wsparcia wyłączone są także instalacje termicznego przekształcania odpadów lub innych paliw alternatywnych wytworzonych z odpadów komunalnych	2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.			

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
31	Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu Energia odnawialna, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne. Nabór: Poprawa efektywności energetycznej w budynkach szkolnych Finansowane ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 CEL: Celem głównym naboru, którego dotyczy dofinansowanie projektów w ramach obszaru	Do dofinansowania kwalifikowały się projekty polegające na: - ociepleniu przegród zewnętrznych obiektu, w tym ścian zewnętrznych, podłóg przy gruncie, dachów i stropodachów, - wymianie okien i drzwi zewnętrznych, - przebudowie systemów grzewczych wraz z wymianą źródła ciepła i c. w. u. lub podłączeniu do bardziej efektywnego energetycznie i ekologicznie źródła ciepła, - instalacji/przebudowie systemów chłodzących, w tym również z zastosowaniem OZE, - wymianie systemów wentylacji z rekuperacją i klimatyzacji, - montażu i zastosowaniu systemów zarządzania energią w budynkach szkolnych, - zastosowaniu automatyki pogodowej, - zastosowaniu technologii	Nabór zakończony Termin ogłoszenia naboru wniosków – 13.03.2020 r. Termin zakończenia przyjmowania wniosków 14.09.2020 r	Kwota środków przeznaczona na nabór: 20 mln euro, tj. 86 318 000 zł	Każdy podmiot zgodnie z art. 7.2.1 Regulacji ws. wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021, prowadzący publiczną lub niepubliczną szkołę podstawową lub ponadpodstawową	Dotacja: Minister Klimatu jako Operator Programu Podmiot wdrażający: <u>NFOŚiGW</u> + pożyczka na współfinansowanie z <u>NFOŚiGW</u>

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	programowe go: Energia odnawialna, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne jest poprawa efektywności energetycznej w budynkach szkolnych, w których prowadzona jest działalność oświatowo-wychowawcza poprzez wsparcie kompleksowych działań inwestycyjnych polegających na głębokiej termomodernizacji i podjętych w celu doprowadzenia budynków szkolnych do standardu energetyczn	odnawialnych źródeł energii, wymianie oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne jako zadanie realizowane równoległe z termomodernizacją.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	ego „pasywnego” lub „prawie zeroemisyjnego”					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
32	Kogeneracja dla Ciepłownictwa Część 1 i 2 Celem programu jest promowanie wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji dla sektora ciepłowniczego.	Dla części 1) programu priorytetowego: 1. Inwestycje dotyczące budowy lub/i przebudowy jednostek wytwórczych o łącznej mocy zainstalowanej nie mniejszej niż 10 MW, pracujących w warunkach wysokosprawnej kogeneracji (z wyłączeniem energii wytworzonej w jednostce kogeneracji opalanej węglem) wraz z podłączeniem ich do sieci przesyłowej, w których do produkcji energii wykorzystuje się: • ciepło odpadowe, • energię ze źródeł odnawialnych, • paliwa gazowe, mieszanki gazów, gaz syntetyczny lub wodór. 2. Elementem inwestycji może być m.in.: przyłącze do publicznej sieci ciepłowniczej należące do a) beneficjenta projektu (wytwórcy energii); b) magazyn ciepła - warunkiem	Program realizowany będzie w latach Dla części 1) programu priorytetowego: 2022 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2025 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r. Dla części 2) programu priorytetowego: 2023 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane	Dla części 1) programu priorytetowego: Budżet na realizację celu programu wynosi do 3 mld zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 1,5 mld zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 1,5 mld zł Dla części 2) programu priorytetowego: Budżet na realizację celu programu wynosi do 100 mln zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 50 mln zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 50 mln zł.	Dla części 1) programu priorytetowego: Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii, o zainstalowanej mocy cieplnej i/lub elektrycznej źródeł energii nie mniejszej niż 50 MW, realizujący projekt w ramach systemu ciepłowniczego, o zamówionej mocy cieplnej, na dzień składania wniosku, nie mniejszej niż 50 MW. Dla części 2) programu priorytetowego: Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców realizujący projekt w ramach systemu ciepłowniczego, o zamówionej mocy	1) dotacja; 2) pożyczka Podmiot odpowiedzialny: NFOŚiGW Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		udzielenia wsparcia na magazyn ciepła jest zintegrowanie go ze źródłem. o którym mowa w pkt 1. Dla części 2) programu priorytetowego: 1. Inwestycje dotyczące budowy lub/i przebudowy jednostek wytwórczych o łącznej mocy zainstalowanej nie mniejszej niż 1 MW, pracujących w warunkach wysokoprężnej kogeneracji (z wyłączeniem energii wytworzonej w jednostce kogeneracji opalanej węglem) wraz z podłączeniem ich do sieci przesyłowej, w których do produkcji energii wykorzystuje się: • ciepło odpadowe, • energię ze źródeł odnawialnych, paliwa gazowe, mieszanki gazów, • gaz syntetyczny lub wodór. 2. Elementem inwestycji może być m.in.: a) przyłącze do publicznej sieci	jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2026 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.			

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		ciepłowniczej należącej do beneficjenta projektu (wytwórcy energii); b) przyłączy do sieci elektroenergetycznej; c) przyłączy gazowe; d) magazyn ciepła - warunkiem udzielenia wsparcia na magazyn ciepła jest zintegrowanie go ze źródłem, o którym mowa w pkt 1 Wyłączone ze wsparcia są instalacje: - współspalania stałych paliw kopalnych z innymi paliwami (np. biomasa) w instalacjach wielopaliwowego spalania jak i dedykowanego spalania wielopaliwowego; - termicznego przekształcania odpadów lub innych				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		paliw alternatywnych wytworzonych z odpadów komunalnych. Do dofinansowania kwalifikują się instalacje, z których co najmniej 70% ciepła użytkowego wytworzonego w jednostce kogeneracji w roku kalendarzowym zostanie wprowadzone do publicznej sieci ciepłowniczej.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
33	Przemysł energochłonny – OZE	Inwestycje dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wraz z magazynem energii, bądź podłączeniem ich do sieci zakładowej i/lub dystrybucyjnej/przesyłowej. Warunkiem udzielenia wsparcia na magazyn energii jest zintegrowanie go ze źródłem energii, które będzie realizowane równoległe w ramach inwestycji. Warunkiem udzielenia dofinansowania jest wykorzystanie co najmniej 80% wytworzonej energii na cele własne.	Program realizowany będzie w latach 2022 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2027 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.	Budżet na realizację celu programu wynosi do 650 mln zł w tym: - dla zwrotnych form dofinansowania – do 650 mln zł	Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.) posiadający tytuł prawny do instalacji objętej systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w rozumieniu ustawy z dnia 12 czerwca 2015r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1092, z późn. zm.), wynikający z prawa własności, prawa użytkowania wieczystego lub trwałego zarządu, który nie został postawiony w stan likwidacji lub wobec którego nie jest prowadzone postępowanie upadłościowe.	Dofinansowanie w formie pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych z możliwością uzyskania premii inwestycyjnej do 30 % wypłaconej pożyczki na warunkach preferencyjnych. Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
34	Przemysł energochłonny - poprawa efektywności i energetyczności	Inwestycje służące poprawie efektywności energetycznej zgodnie z „Obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego wykazu inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej”, z wyłączeniem inwestycji termomodernizacyjnych i remontowych w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz z wyłączeniem pkt 3 ppkt 5 i 6 załącznika do ww. obwieszczenia. Do dofinansowania w ramach programu priorytetowego zalicza się przede wszystkim inwestycje polegające na: – budowie instalacji do odzysku ciepła technologicznego i wykorzystania go w dalszym ciągu technologicznym; – podnoszeniu efektywności energetycznej, w wyniku której następuje ograniczenie zużycia energii elektrycznej pobieranej z sieci KSE, w tym budowie	Program realizowany będzie w latach 2022 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2027 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.	Budżet na realizację celu programu wynosi do 350 mln zł, w tym: – dla zwrotnych form dofinansowania – do 350 mln zł.	Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.) posiadający tytuł prawny do instalacji objętej systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w rozumieniu ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1092, z późn. zm.), wynikający z prawa własności, prawa użytkowania wieczystego lub trwałego zarządu, który nie został postawiony w stan likwidacji lub wobec którego nie jest prowadzone postępowanie upadłościowe.	Dofinansowanie w formie pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych z możliwością uzyskania premii inwestycyjnej do 20 % wypłaconej pożyczki na warunkach preferencyjnych. Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny.

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		informatycznych systemów nadzoru nad zużyciem, produkcją i magazynowaniem energii z funkcją optymalizacji zarządzania.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
35	Energia dla wsi	Budowa jednej z wymienionych niżej instalacji: a. instalacja fotowoltaiczna (z wyłączeniem inwestycji na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas I-IV – w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. Dz.U.2021 poz.1990, z późn. zm.) b. instalacja wiatrowa (z wyłączeniem inwestycji na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas I-IV – w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. Dz.U.2021 poz.1990, z późn. zm.)), c. elektrowni wodna d. instalacja wytwarzania energii z biogazu rolniczego w warunkach wysokosprawnej kogeneracji Towarzyszący magazyn energii pod warunkiem	Program realizowany będzie w latach 2022 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2028 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.	Budżet na realizację celu programu wynosi do 3 000 000 tys. zł w tym: - dla zwrotnych form dofinansowania – do 1 050 000 tys. zł - dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 1 950 000 tys. zł Budżet programu został zwiększony do 3 000 000 tys. zł	1) spółdzielnia energetyczna lub jej członek, w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 poz. 1378, z późn. zm.). 2) powstająca spółdzielnia energetyczna – spółdzielnia w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2021 r. poz. 648, z późn. zm.) lub spółdzielnia rolników w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. poz. 2073), której przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, w instalacjach odnawialnego źródła energii i równoważenie zapotrzebowania energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, wyłącznie na potrzeby własne spółdzielni energetycznej i jej członków, która zamierza ubiegać się o umieszczenie jej danych jako spółdzielni energetycznej w wykazie, o którym mowa w art. 38f ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 poz. 1378, z późn. zm.). 3) Rolnik. osoba fizyczna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej oraz osoba prawna, która w ramach działalności rolniczej, prowadzonej przez okres co najmniej 12 miesięcy prowadzi: a. gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, położone w ramach zabudowy zagrodowej w rozumieniu przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych lub b. dział specjalny produkcji rolnej. W przypadku osoby fizycznej, gdy instalacja OZE będzie służyła prowadzeniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii, beneficjentem programu może być rolnik z zarejestrowaną daną działalnością.	Dofinansowanie w: • formie :pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych • w formie dotacji do 45% kosztów kwalifikowanych (dla biogazowni i elektrowni wodnych) i/lub pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych w formie dotacji do 20% kosztów kwalifikowanych dla towarzyszącego magazynu energii (koszt kwalifikowany magazynu nie może przekroczyć 50% kosztu kwalifikowanego źródła realizowanego w ramach projektu

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		zintegrowania ze źródłem realizowanym w ramach inwestycji wskazanej powyżej				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
36	Program Priorytetowy „Operatorzy w programie „Czyste Powietrze” - pilotaż w województwie małopolskim” Zwiększenie liczby wymian nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych poprzez promowanie efektywności energetycznej tych budynków oraz bezpośrednią pomoc w realizacji przedsięwzięć w ramach 2) i 3)	Przedsięwzięcie realizowane przez operatora będzie polegało na udzieleniu bezpośredniej pomocy odbiorcom wsparcia PPCP w przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć mających na celu wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe lub termomodernizację budynków mieszkalnych jednorodzinnych.	Program realizowany będzie w latach 2023 - 2026, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów pomiędzy NFOŚiGW a operatorem) podejmowane będą do 30.11.2023 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.05.2026 r.	Budżet na realizację celu programu dla bezzwrotnych form dofinansowania wynosi do 6 mln zł.	Beneficjenci (Operatorzy) – O dofinansowanie w ramach programu może ubiegać się podmiot, zarejestrowany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, spełniający łącznie poniższe warunki: 1) posiada jedną z poniższych form prawnych: a) stowarzyszenia w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach lub b) fundacji w rozumieniu ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach lub c) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców lub d) kościoła lub innego związku wyznaniowego wpisanego do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych lub kościelnej osoby prawnej; 2) prowadzi działalność przez co najmniej jeden rok na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie; 3) posiada wpis w dokumentach rejestrowych potwierdzający działanie w dziedzinie objętej wnioskiem.	Dofinansowanie w formie dotacji (ryczałt za zrealizowane etapy przedsięwzięcia).

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	Części programu priorytetowe go „Czyste Powietrze” przez operatorów.					

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
37	Program rządowy „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.” Celem programu jest udzielenie wsparcia finansowego przedsiębiorstwom energochłonnym, w przypadku których prowadzenie działalności gospodarczej jest zagrożone z uwagi na dynamiczny wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej i gazu ziemnego w roku 2022.	częściowy zwrot przedsiębiorcom kosztów zakupu energii elektrycznej i/lub gazu ziemnego powyżej 150% względem roku 2021.	Luty-czerwiec 2023 r.	budżet programu: 5 064 178 000	przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221), który spełnia kryteria określone w Programie Rządowym.	pomoc udzielana w formie bezzwrotnej (wypłacana zaliczkowo) NFOŚiGW w imieniu MRiT

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
38	Program rządowy „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.” <u>Celem programu jest udzielenie wsparcia finansowego przedsiębiorstwom energochłonnym, które ponoszą dodatkowe koszty wynikające z wysokich cen energii elektrycznej i gazu ziemnego w 2023.</u>	częściowy zwrot przedsiębiorcom kosztów zakupu energii elektrycznej i/lub gazu ziemnego powyżej 150% względem roku 2021.	październik-grudzień 2023 r	5 500 000 000 zł, w tym: ■ 3 000 000 000 zł - na pomoc podstawową ■ 2 500 000 000 zł - na pomoc zwiększoną	przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221), który spełnia kryteria określone w Programie Rządowym.	• pomoc podstawowa - udzielana w formie refundacji. • pomoc zwiększona - udzielana w formie zaliczkowej. NFOŚiGW w imieniu MRiT

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
39	Kogeneracja powiatowa Celem programu jest promowanie wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji dla sektora ciepłowniczego.	1. Inwestycje dotyczące budowy lub/i przebudowy jednostek wytwórczych o łącznej mocy zainstalowanej nie mniejszej niż 1 MW, pracujących w warunkach wysokosprawnej kogeneracji (z wyłączeniem energii wytworzonej w jednostce kogeneracji opalanej węglem) wraz z podłączeniem ich do sieci przesyłowej, w których do produkcji energii wykorzystuje się: • ciepło odpadowe, • energię ze źródeł odnawialnych, • paliwa gazowe, mieszanki gazów, gaz syntetyczny lub wodór. 2. Elementem inwestycji może być m.in.: a) przyłącze do publicznej sieci ciepłowniczej należące do beneficjenta projektu (wytwórcy energii); b) przyłącze do sieci	Program realizowany będzie w latach 2022 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2028 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.	Budżet na realizację celu programu wynosi do 1 mld zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 0,5 mld zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 0,5 mld zł.	Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania ciepła lub wytwarzania ciepła i energii elektrycznej, realizujący projekt w ramach systemu ciepłowniczego, o zamówionej mocy cieplnej, na dzień składania wniosku, poniżej 50 MW.	1) dotacja; 2) pożyczka Podmiot odpowiedzialny: NFOŚiGW Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		elektroenergetycznej; c) przyłącze gazowe; d) magazyn ciepła - warunkiem udzielenia wsparcia na magazyn ciepła jest zintegrowanie go ze źródłem, o którym mowa w pkt 1 Wyłączone ze wsparcia są instalacje współspalania stałych paliw kopalnych z innymi paliwami (np. biomasa) w instalacjach wielopaliwowego spalania jak i dedykowanego spalania wielopaliwowego; Do dofinansowania kwalifikują się instalacje, z których co najmniej 70% ciepła użytkowego wytworzonego w jednostce kogeneracji w roku kalendarzowym zostanie wprowadzone do publicznej sieci ciepłowniczej.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
40	Digitalizacja sieci ciepłowniczych Celem programu jest digitalizacja sieci ciepłowniczej w celu jej optymalizacji.	1. Budowa i/lub przebudowa systemów automatyki, telemetrii i telemechaniki polegająca na wdrożeniu nowoczesnych narzędzi i rozwiązań IT/OT służących m.in. do nadzoru, sterowania, monitorowania oraz analizy parametrów jakościowych i ilościowych pracy systemu ciepłowniczego oraz przesyłu ciepła/chłodu, a także lokalizacji awarii. 2. Instalacje OZE wytwarzające energię wyłącznie na potrzeby urządzeń związanych z systemem telemetrii i telemechaniki, gdzie elementem instalacji OZE może być magazyn energii, pod warunkiem zintegrowania go ze źródłem OZE. 3. Projekty wykorzystania ciepła odpadowego ze sterowni pracującej na potrzeby	Program realizowany będzie w latach 2022 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2026 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.	Budżet na realizację celu programu wynosi do 500 mln zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 250 mln zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 250 mln zł.	Przedsiębiorstwa energetyczne w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne prowadzące koncesjonowaną działalność gospodarczą w zakresie przesyłu i dystrybucji ciepła.	1) dotacja; 2) pożyczka Podmiot odpowiedzialny: NFOŚiGW Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		zarządzania siecią ciepłowniczą. Dofinansowanie jest możliwe pod warunkiem, że instalacja będzie pracować w warunkach wysokosprawnej kogeneracji. Elementem projektu może być przyłączenie do sieci przesyłowej. Inwestycja objęta dofinansowaniem musi wynikać z rekomendacji audytu ex-ante. Zakres audytu ex-ante zostanie określony w Regulaminie konkursu.				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
41	OZE - źródło ciepła dla ciepłownictwa Celem programu jest wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii cieplnej z odnawialnych źródeł.	1) Inwestycje dotyczące budowy lub/i przebudowy źródeł o łącznej mocy zainstalowanej co najmniej 2 MWt (minimalna moc budowanych/rozbudowywanych źródeł OZE nie może być mniejsza niż 2 MWt, w których do produkcji energii cieplnej wykorzystuje się energia ze źródeł odnawialnych ograniczonych do: • pomp ciepła, • kolektorów słonecznych, • geotermii. 2) Elementem inwestycji może być: a) przyłącze do sieci ciepłowniczej należącej do beneficjenta (wytwórcy energii); b) magazyn energii (magazyny ciepła, ale i inne technologie). Warunkiem udzielenia wsparcia na magazyn energii jest zintegrowanie go ze źródłem ciepła,	Program realizowany będzie w latach 2023 - 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2027 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r.	Budżet na realizację celu programu wynosi do 2 mld zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 1 430 mln zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 570 mln zł.	Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania ciepła lub wytwarzania w skojarzeniu ciepła i energii elektrycznej.	1) dotacja; 2) pożyczka Podmiot odpowiedzialny: NFOŚiGW Źródło finansowania: Fundusz Modernizacyjny

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		które będzie realizowane równoległe w ramach projektu. W ramach programu nie kwalifikują się projekty dotyczące wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji, w tym w technologii ORC. Do dofinansowania kwalifikują się instalacje, z których co najmniej 70% ciepła użytkowego wytworzonego w jednostce OZE w roku kalendarzowym zostanie wprowadzone do publicznej sieci ciepłowniczej. Dofinansowanie może być udzielone wyłącznie na projekty OZE.				
42	Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych	Przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej: a) polegające m.in. na budowie, rozbudowie lub modernizacji istniejących instalacji przemysłowo-produkcyjnych, urządzeń przemysłowych i instalacji elektroenergetycznych mających na celu poprawę ich efektywności energetycznej,	1 340 190 tys. zł	<i>Duże przedsiębiorstwa, tj. przedsiębiorstwa, które nie spełniają kryteriów określonych w załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.</i>	Pożyczka Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u>, Środki: <u>KPO – inwestycja B1.2.1</u>	

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	<u>Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i jednorodzinnych.</u>	b)zwiększające udział wykorzystywania niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych paliw w procesach wytwarzania, z zachowaniem najwyższych standardów emisyjnych, c)polegające na zastąpieniu niskoefektywnych energetycznie źródeł ciepła wykorzystujących paliwa (stałe, ciekłe, gazowe) lub energię elektryczną źródłami charakteryzującymi się wyższą efektywnością energetyczną, d)termomodernizacji budynków i obiektów wykorzystywanych w procesach przemysłowych. Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych na potrzeby własne: a)odnawialnych źródeł energii (OZE) w przedsiębiorstwach, w tym turbin wiatrowych, kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, systemów geotermalnych, pomp ciepła, b)magazynów energii w przedsiębiorstwach w powiązaniu z				

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
		wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych, tj. magazynów energii zintegrowanych z jednostką wytwórczą OZE realizowaną równoległe w projekcie, c)budowy/modernizacji własnych (wewnętrznych) niskoemisyjnych źródeł energii, z uwzględnieniem wysokosprawnej kogeneracji.				
43	Magazyny energii elektrycznej i związana z nimi infrastruktura dla poprawy stabilności polskiej sieci elektroenergetycznej Celem programu jest poprawa stabilności pracy Krajowej Sieci Energetycznej (KSE) oraz bezpieczeństwa energetyczne	1) Budowa magazynów energii elektrycznej o mocy nie mniejszej niż 2 MW oraz pojemności nie mniejszej niż 4 MWh, spełniających standardy unijne w zakresie bezpieczeństwa, ochrony ppoż oraz homologacji (np. kontenery bateryjne, inwertery, transformatory, montaż modułów bateryjnych, systemy wspomagające jak np. detekcji i ppoż., klimatyzacji, przekształtniki DC/DC lub DC/AC, zabezpieczenia aktywne i nieaktywne) wraz z testami i odbiorami magazynów; 2) Budowa przyłącza do sieci i infrastruktury towarzyszącej; 3) Konfiguracja i adaptacja magazynu	Budżet na realizację celu programu wynosi do 4 150 000 tys. zł, w tym: 1. dla bezwrotnych form dofinansowania — do 3 735 000 tys. zł; 2. dla zwrotnych form dofinansowania — do 415 000 tys. zł;	<i>Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.) spełniający łącznie warunki poniżej, z wyłączeniem podmiotów sektora finansowego:</i> 1) nie jest zobowiązany do zwrotu pomocy publicznej wynikającego z decyzji Komisji Europejskiej uznającej taką pomoc przyznaną przez to samo państwo członkowskie za niezgodną z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym; 2) bez otrzymania pomocy publicznej nie podjąłby decyzji o inwestycji lub zrealizowałby ją w ograniczony lub odmienny sposób; 3) nie jest objęty sankcjami przyjętymi przez Unię Europejską, określonymi w pkt 1.1 Komunikatu Komisji -	Formy dofinansowania • Dotacja • Pożyczka Podmiot odpowiedzialny: <u>NFOŚiGW</u> , Środki: <u>Fundusz Modernizacyjny</u>	

Lp.	Nazwa i cel programu	Rodzaje wspieranych przedsięwzięć	Okres wdrażania	Budżet programu	Beneficjenci	Forma i podmiot udzielający dofinansowania
	go kraju poprzez wsparcie budowy magazynów energii elektrycznej o mocy nie mniejszej niż 2 MW oraz pojemności nie mniejszej niż 4 MWh, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej i przesyłowej na wszystkich poziomach napięcia.	(BMS, EMS, odzworowanie w systemach monitorujących, utworzenie zdalnego dostępu do urządzeń i/lub danych, certyfikacja i homologacja instalacji magazynowania energii w standardach UE, itp.). przy czym zakres, o którym mowa w pkt 1 jest obligatoryjny, natomiast zakresy, o których mowa w pkt 2 i 3 są fakultatywne.		Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U UE L. 101 z 17.3.2023, str. 3 z późn. zm). Pomoc może zostać wypłacona przedsiębiorcy, który w momencie wypłaty pomocy posiada siedzibę lub oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.		